

TA DOKUMENT JE **IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI**, KI NASLAVLJAJO VARUHA PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV, IN JE NAMENJEN ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJA TER SEZNANJANJE OBČINSTVA Z OBRAVNAVO NJIHOVIH ODZIVOV. VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

MESEČNO POROČILO O ODZIVIH OBČINSTVA

NOVEMBER 2023

Povzetek odzivov in odgovorov z izbranimi poudarki, mnenja in priporočila, statistika

Objava na spletnem naslovu www.rtv slo.si/varuh: 18. 12. 2023

Končna redakcija: 18. 12. 2023

Priprave: Marica Uršič Zupan, Katja Karlin Musulin in Mirjana Bijelić

Poudarki v odzivih in odgovorih ter mnenja in priporočila za november 2023

Med novembrskimi odzivi občinstva niso bili na prvem mestu odzivi na delo ali napake programskih ustvarjalcev, temveč na novico, da je morda ogrožen obstoj nekaterih enot RTV Slovenija: Glasbene produkcije, Radia Si, regionalnih radijskih in TV-programov v Kopru in Mariboru, Mediateke in ZKP.

Čeprav je Svet RTV Slovenija naložil upravi le izračune finančnih in kadrovskih učinkov morebitnih ukinitvev teh enot in izrecno poudaril, da to nikakor ne pomeni predloga za ukinitvev, se je javnost množično odzvala z izrazi podpore enotam in poudarjanjem javnega interesa za njihovo delovanje. V novembru je varuhinja na to temo prejela kar 173 odzivov, zato je pripravila posebno poročilo z mnenjem in priporočilom Svetu RTV Slovenija. Zaradi celovitosti je vanj vključila tudi 46 odzivov iz začetka decembra.

Prav odzivi na ukinitvev enot so skupno število novembrskih odzivov potisnili do številke 359, kar je tretje največje mesečno število v letu 2023. Ostali odzivi so bili razmeroma skromni, po enotah pa razporejeni precej neobičajno. Mnogo manj opažena kot sicer je bila novembra TV Slovenija, ne le po deležu, temveč tudi po absolutnem številu odzivov: samo 58 jih je prišlo, kar je komaj šestina vseh (za primerjavo: lani je na TV Slovenija odpadlo skoraj 64 odstotkov vseh odzivov). Med skromnimi 37 odzivi na Informativni program TV Slovenija je izstopalo pet odzivov na oddajo Arena, pogled naprej o stanju na RTV Slovenija eno leto po referendumu, ki so ji gledalke in gledalci očitali premalo pluralnosti in soočanja mnenj, en gledalec pa je želel tudi primerjavo gledanosti oddaje Arena, pogled naprej z oddajo Arena pred letom dni.

Drugi po številu odzivov na TV Slovenija je bil tokrat Razvedrilni program, kjer je bilo v ospredju razočaranje nad novico, da oddaje V petek zvečer v letu 2024 ne bo več. Trije gledalci (decembra pa še eden) so o oddaji zapisali veliko podrobnih pohval in željo, da bi ostala na sporedu. En gledalec je izrekel pohvalo kvizu Joker in ob tem opozoril na napako pri izvedbi

Jokerja doma. Drugega gledalca pa je zmotilo neolikano obnašanje Denisa Avdića v oddaji Nedeljsko popoldne, katere gost je bil.

Kulturni in umetniški program TV Slovenija je spet prejel dve pohvali – eno na oddajo Ah, ta leta! o osteoporozi, drugo pa na izbor filmov, serij in dokumentarcev, še posebej na film Zaveza o palestinski družini. Na dokumentarec o Julijcih in na več pogovornih oddaj pa se je pritožila gledalka, ki jo moti preglasna glasbena podlaga oziroma pretih govor nastopajočih. Še nekaj podobnih odzivov je sledilo decembra, zato bo varuhinja v naslednjih tednih spregovorila o tem z vsemi vpletenimi.

Poslušalcu, ki v jutranjem programu na Prvem programu Radia Slovenija pogreša še več slovenske glasbe različnih zvrsti, je varuhinja posredovala seznam predvajanih skladb za dve jutri, iz katerih je razvidno, da je slovenske glasbe precej več kot tuje.

Podobno skromno kot na radio (sedem) je bilo novembra tudi število odzivov na MMC: 37 jih je bilo, med njimi so spet prevladovale pritožbe piscev komentarjev pod članki na MMC-ju, vendar vse večinoma neutemeljene. Pripomb na novinarske članke je bilo 11, med njimi ena na napako v zapisu o Dnevu reformacije, kjer so novinarji pomotoma povzeli sporočilo predsedničinega urada, da je to državni praznik, čeprav je samo dela prost dan, druga se je nanašala na nekritično povzemanje virov blizu Hamasu pri poročanju o vojni v Gazi.

Med ostalimi odzivi izpostavljam vprašanje gledalca, zakaj oddaja Tednik, ki je posneta vnaprej, ni opremljena s podnapisi že ob premiernem predvajanju, temveč šele pri ponovitvi. To gluhe in naglušne gledalce postavlja v neenakopraven položaj s slišječimi. Po odgovoru vodje Službe za dostopnost, da bo to možno šele, ko bodo na voljo finančna sredstva za zagon nove tehnologije, je varuhinja zapisala priporočilo, da se to uredi čim prej. Na to bo opozorila tudi vse odločevalce na RTV Slovenija in zunaj nje.

Novembra je varuhinja prejela tudi pismo mentorjev za govor, ki delujejo v okviru Akademije RTV Slovenija. V dopisu, ki so ga naslovili še na Upravo RTV Slovenija, direktorico televizije in direktorja radia, so opozorili na težave pri govornem izobraževanju sodelavcev TV Slovenija. Čeprav dopisa ni poslalo občinstvo, ga povzemamo v poročilu, prav tako odziv Uprave RTV Slovenija in direktorice TV Slovenija. Varuhinja meni, da bo tako prispevala k izboljšanju govornega izobraževanja na TV Slovenija in s tem k večji kakovosti storitve, k čemur jo zavezuje tudi Pravilnik o delovanju varuha.

Kazalo vsebine

TELEVIZIJA SLOVENIJA.....	5
I. INFORMATIVNI PROGRAM.....	5
Dnevnik, 3. 11.: Napačen seštevek odstotkov kaznivih dejanj	5
Tarča, 9. 11.: Očitek izboru gostov.....	5
Arena, pogled naprej: RTV SMO – Eno leto po referendumu, 27. 11.: »Namesto dialoga in različnih stališč v oddaji samo	6
Arena, pogled naprej: Primerjava gledanosti z Areno novembra 2022	8
Pohvala	8
II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM	9
Slovenski magazin, 14. 11.: »V zaledju Istre je lahko samo tisti, ki ni v Istri.«	9
Ah, ta leta!, 17. 11.: Pohvala in prošnja uredništvu oddaje	10
Pohvala za filmski program	11
III. RAZVEDRILNI PROGRAM.....	11
Res ni oddaje Dobro jutro med šolskimi počitnicami?.....	11
Kviz Joker doma, 4. 11.: Pohvala in opozorilo na napako.....	12
Nedeljsko popoldne, 19. 11.: Neprimerno obnašanje gosta.....	13
V petek zvečer: Pohvale in pobude za ohranitev oddaje	13
IV. SPLOŠNO.....	15
Mnenje o preglasni glasbeni podlagi in pohvala	15
Mnenje: Preveč ponovitev odganja gledalce od zaslonov	15
RADIO SLOVENIJA	15
I. RADIO PRVI	15
Pobuda poslušalca za jutranji program: »Več domače glasbe, tudi kakšno zborovsko pesem ...«.	15
II. RADIO SPLOŠNO.....	16
Čestitka poslušalca ob podelitvi stanovskih nagrad	16
MMC.....	17
I. NOVINARSKE VSEBINE	17
»Dan reformacije ni državni praznik, ampak dela prost dan.«	17
»Hamasova propaganda na RTV SLO«	18
II. UPORABNIŠKE VSEBINE.....	19
O komentiranju v predmoderirani novici in spoštljivem komuniciranju	19
»Upravičeno sklepam, da je bil vsak moj komentar prebran, a ni bil objavljen.«	21
III. STORITVE	22
Očitki spletnemu portalu RTV 365	22
RTV SLOVENIJA	22
I. JEZIKOVNA KULTURA	22
Govorno izobraževanje na RTV Slovenija	22

Se bo raba pridevnika sredin/sredni spremenila ali bo ostala enaka?	25
II. OGLAŠEVANJE	26
Mnenje: Prekinjanje pogovornih oddaj z oglasi	26
III. TEHNIČNE ZADEVE	26
TV SLO 3: Zakaj ob ogledu za nazaj ni imen odborov in komisij	26
IV. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM.....	27
Zakaj oddaja Tednik ni opremljena s podnapisi?	27
V. RTV-PRISPEVEK	28
Ali ob selitvi v dom starejših občanov lahko odjavimo RTV-prispevek?	28
VI. SPLOŠNO	29
Odzivi na namige o morebitni ukinitvi nekaterih enot RTV Slovenija.....	29
Dvom v nepristranost zaradi zahvale v diplomskem delu	31
Kršitev Poklicnih meril ali kraja identitete?	32
Čestitka ob 95-letnici Radia in 65-letnici Televizije Slovenija	32
PRILOGE	33
Priloga 1: Odzivi na namige o morebitni ukinitvi nekaterih enot RTV Slovenija	33
STATISTIKA	45

TELEVIZIJA SLOVENIJA

I. INFORMATIVNI PROGRAM

Dnevnik, 3. 11.: Napačen seštevek odstotkov kaznivih dejanj

Gledalka V. P. F. je poslala pripombo na domnevno napačen seštevek odstotkov kaznivih dejanj, objavljen v [Dnevniku, 3. novembra](#) (na 18.46):

»Tokrat se oglašam zaradi, upam, lapsusa. V Dnevniku je bilo objavljenih kar 102,2 % osumljencev za kazniva dejanja (72 %, 24 %, 6,2 %). Seveda je to le malenkosten spodrslijaj ob dosti hujših problemih v Sloveniji. Matematiki pač to opazimo, pa čeprav ne gre za pomembne zaokrožitve. Seveda pa je prav, da se taki podatki prikažejo, čeprav so katastrofalni za Slovence.«

V. d. urednika Uredništva dnevnoinformativnih oddaj TV Slovenija Dejan Ladika

Tudi mi smo ugotovili, da se je zgodila napaka, za kar se gledalcem opravičujemo. Že pri vhodnih, uradnih podatkih, ki smo jih prejeli od Policije, je bila napaka. O tem smo se v uredništvu pogovorili in poudarili pomen res natančnega pregledovanja podatkov v celotnem delovnem procesu.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Zahvaljujem se vam za opozorilo o napaki. Menim, da se je uredništvo odzvalo primerno: priznalo je napako in se zanjo opravičilo, opravilo je tudi pogovor o izboljšanju delovnih postopkov, da se takšne napake ne bi več dogajale.

Tarča, 9. 11.: Očitek izboru gostov

Gledalec K. E. se je "pritožil" nad izborom gostov v oddaji [Tarča: Prosti tek](#), ki je bila na sporedu 9. novembra:

»Imam pritožbo, vezano na oddajo Tarča, TVS1, 9. 11.. Tema vlada. Gostje vsi z levega političnega pola. Vsi! Kot češnja na torti novinar Cirman, ki je mož direktorice Urada za komuniciranje vlade, torej glavne vladne piarovke. Cirman je bil tudi zadnji lastnik zasebnega podjetja Vesne Vuković, danes generalne sekretarke Gibanja Svobode. Tistega podjetja, kamor je Golob Vukovičevi nakazal najmanj 103 tisoč evrov, kar ogromno pove o stanju novinarstva na depolitizirani javni TVS! Prav bi bilo, da voditeljica Erika Žnidaršič gledalcem pove, kdo je Cirman in pojasni, zakaj je prav njega povabila, da komentira uspešnost delovanja vlade. Se vam ne zdi? /.../ Si gledalci res ne zaslužimo več kvalitete in spoštovanja?«

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Hvala za poslano mnenje o oddaji Tarča, 9. 11. Vaša navedba, da so bili vsi gostje oddaje z levega političnega pola, ne drži. Gospod Ivan Simič je bil direktor FURS v času prejšnje desnosredinske vlade, prof. Verčič je bil v oddajo vabljen kot strokovnjak in je tako tudi nastopal.

Glede Primoža Cirmana je voditeljica jasno povedala vse, kar je bilo skladno s Poklicnimi merili in načeli novinarske etike v programih RTV Slovenija potrebno povedati: da je soprog direktorice

Urada vlade za komuniciranje in tudi dolgoletni sodelavec generalne sekretarke Gibanja Svoboda Vesne Vuković.

V zadnjem delu oddaje pa je voditeljica tudi vprašala Cirmana o nakazilu 100.000 evrov družbe Gen-I njegovi dolgoletni kolegici Vesni Vuković:

Oddajo si lahko ogledate [tukaj](#), s klikom na zaslonu desno spodaj tudi s prepisom.

Arena, pogled naprej: RTV SMO – Eno leto po referendumu, 27. 11.: »Namesto dialoga in različnih stališč v oddaji samo ...

Ena gledalka in štirje gledalci so se odzvali na oddajo [Arena, pogled naprej](#), ki je bila na sporedu 27. novembra. Očitki so se nanašali predvsem na to, da tistim, ki so jim očitali, niso dali možnost besede. Povzemamo odzive:

»Moj odziv na ponedeljkovo oddajo Arena, pogled naprej (op. a.: 27. 11.). Vaša napoved prenovljene oddaje: »Prenovljena oddaja Arena je nadaljevanje dosedanjih pogovornih oddaj, z jasno temo ... predvsem pa bo usmerjen pogled naprej - k rešitvam«. Ponedeljkova oddaja o vašem zavodu je bila vse prej kot to. Namesto pogleda naprej se je skozi celotno oddajo vlekel pogled nazaj. O vseh problemih kritika preteklega vodstva in njihova izključna krivda za sedanjo krizo (predvsem je bilo govora o finančni). Napoved ukinjanja in naštevanja oddaj - nič pa o reorganizaciji dela in o tem, kaj boste kot kolektiv storili, da se stanje popravi. Kje so obljube ob sprejemanju zakona - z novim zakonom bo vse drugače - nujna depolitizacija. Namesto dialoga in različnih stališč v oddaji samo enoumje. Voditelja odkrito večkrat krivdo zvrčala na prejšnje vodstvo in prejšnji svet. Vodenje je spominjalo na čase? Menim, da je čas za streznitev in vrnitev pluralnih tv stališč nam gledalcem in plačnikom naročnine.« (N. L.)

»Celotno oddajo so voditelja in - kot kaže zelo izbrani - gosti zelo kritizirali in obtoževali prejšnje vodstvo in prejšnje svetnike RTV. Pa me zanima, zakaj ni bilo v oddaji niti enega člana prejšnjega vodstva, ki so bili tako zelo obtoževani. Saj to je javna RTV in mi gledalci imamo pravico slišati tudi drugo mnenje in si ustvariti svoj pogled na dogajanje na RTV. Ne pa da nam dva /.../ novinarja vsiljujeta svojo resnico /.../. Celotno oddajo so samo napeljevali, kako je RTV-prispevek prenizek in ga je potrebno povečati, nič o številu zaposlenih na RTV. Samo tako naprej, pa bo še manj gledalcev /.../.« (I. J.)

»Gledam oddajo Arena na TVS1, 27. 11., na temo RTVS. Arena naj bi bila, tako razumem jaz besedo "arena", prostor za soočenja različnih pogledov. Tu pa so le enako misleči politični aktivisti. Tisti, ki so se borili za "depolitizacijo". Pogrešam drugače misleče, predstavnike prejšnjega vodstva, ljudi, ki imajo na RTVS povsem drugačen pogled in drugačno politično prepričanje. Kje je tu pluralnost? Kje je uravnoveženost političnih pogledov, kje so politični somišljeniki vseh gledalcev, ne le militantne levice? Protestiram nad takim enoumjem! /.../« (K. E.)

»S to včerajšnjo oddajo (op. a.: Arena, pogled naprej, 27. 11. 2023) je RTV pokazala vso bedo depolitiziranega novinarstva. Niti včeraj RTV ni zmogla toliko objektivnosti, da bi povedali, da je to vodstvo poslalo zahtevek na Ustavno sodišče, da umika vlogo za presojo ustavnosti zakona o

RTV, po katerem je bilo postavljeno. Očitno se vodstvo boji, da bi US eventuelno ugotovilo, da je zakon neustaven. Pa ste to zamolčali. Minimum korektnosti bi bil, da bi vsaj komu od /.../ sodelavcev bivše oddaje Arena nudili možnost, da pove svoje. Gledalci si zaslužimo kvalitetno in pluralno RTV.» (M. G.)

»Protestiram zaradi vse večjega enoumja (enih in istih obrazov) na javni RTVS. Tipičen primer je oddaja Arena. Ko jo je vodil novinar Pirkovič, je tedensko prinašala informacije in razprave o aktualnem dogajanju s povabili različno-mislečim gostom. Tak koncept (obveščanje in daljša soočenja nasprotnih mnenj) je nujen za funkcioniranje pluralne družbe, sicer se nam dogaja enoumje, predvsem pri starejši populaciji, ki ne uporablja interneta - branje različnih medijev! /.../« (I. P. Ž.)

V. d. urednika Uredništva dnevnoinformativnih oddaj TV Slovenija Dejan Ladika

Zahvaljujemo se gledalcem za pozornost in odzive. Oddajo Arena, pogled naprej o RTV Slovenija leto dni po referendumu smo pripravili izjemno skrbno z orisom resnega stanja, v katerem se je znašel javni zavod – le tako je mogoče verodostojno pogledati tudi naprej. In prihodnosti RTV-ja smo potem dali v oddaji tudi največji poudarek. V studiu smo gostili predsednika Sveta RTV-ja Gorana Forbicija ter izjemno kritična strokovnjaka in poznavalca medijskega področja – nekdanjega predsednika Programskega sveta RTV-ja Mirana Zupaniča in profesorja Marka Milosavljevića s FDV-ja. Naš cilj je bila strokovna, relevantna, argumentirana, kritična razprava o prihodnosti – tudi finančni – javnega zavoda posebnega kulturnega in nacionalnega pomena ter kako mu po številnih letih (in vladah) negotovosti zagotoviti stabilno financiranje. Prav tako ni manjkalo tudi samokritike oziroma kaj mora RTV tudi sam narediti, da bo postal še boljši, sodoben javni servis.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Varuhinja sem si oddajo večkrat ogledala in ugotovila: tema oddaje je bil prerez stanja RTV Slovenija leto dni po referendumu in pogled naprej, glavni fokus pa akutne finančne težave zavoda, razlogi in rešitve zanje, s poudarkom na izpolnjevanju javne službe osrednjega medijskega in kulturnega servisa, zavezanega javnosti. Pretežni del oddaje se je torej ukvarjal s sedanostjo in prihodnostjo RTV Slovenija. Izbira predsednika Sveta RTV je bila logična, tudi zaradi še svežega razburjenja javnosti zaradi sklepa RTV Slovenija o preveritvi finančnih in kadrovskega učinkov morebitne ukinitve nekaterih enot.

Oddaja ni bila namenjena soočenju različnih političnih pogledov na prihodnost RTV Slovenija, temveč na strokovno osvetlitev njene vloge, zagotavljanju finančne in programske neodvisnosti. Zato je bila primerna tudi izbira drugih dveh gostov, strokovnjaka za medije dr. Marka Milosavljevića in nekdanjega predsednika Programskega sveta RTV Slovenija Mirana Zupaniča. Oba sta nastopila kot neodvisna poznavalca medijev in njihovega pomena za delovanje sodobne demokratične družbe. V odgovorih sta nanizala precej kritik na aktualno vladajočo politiko, ki bi morala zagotoviti sistemsko stabilno financiranje javne RTV; krivdo za to, da tega predpogoja za neodvisno delovanje RTV ni, pa pripisala vsem političnim garnituram zadnjih 15 let. Zato je neutemeljen očitek o »isto mislečih« gostih z enega političnega pola.

Arena, pogled naprej: Primerjava gledanosti z Areno novembra 2022

Gledalec **K. E.** je ob vsebinskih pripombah na dve novembrski oddaji Arena, pogled naprej povprašal tudi o gledanosti oddaje v primerjavi z Areno pred letom dni:

»Kakšna je bila gledanost oddaj Arena v novembru 2022 in kakšna je zdaj /.../?«

Vodje Službe za programski kontroling RTV Slovenija dr. Barbara Zemljič

V spodnji tabeli pošiljam zelene podatke o gledanosti oddaj za november 2022 in november 2023.

Pri primerjavi povprečnih gledanosti obeh oddaj je potrebno upoštevati, da na povprečne gledanosti vpliva tudi tema oddaj (zato so v tabeli pripisani tudi naslovi), še večji vpliv na (višjo) povprečno gledanost pa, da so bile lani novembra predsedniške volitve in da tovrstne tematike običajno pritegnejo večje število gledalcev. Primerjava s tega razloga zato tudi ni korektna.

Oddaja	Podnaslov	datum	%	št. gledalcev	delež
ARENA	Spopad vrednot predsedniških kandidatov	07.11.2022	4,8%	91.200	12%
	Med demokracijo in demokraturo	21.11.2022	3,9%	74.500	10%
	Vse manj rojstev, vse več smrti	28.11.2022	3,1%	60.200	8%
ARENA, POGLED NAPREJ	Plazovi, preselitve, kaj še prinašajo podnebne spremembe?	06.11.2023	4,1%	78.900	11%
	Kako učinkovito načrtovati obnovo?	13.11.2023	3,6%	69.500	10%
	Gaza	20.11.2023	2,9%	55.400	7%
	RTV SMO - Eno leto po referendumu	27.11.2023	3,0%	56.500	8%

Vir: RTV Slovenija iz raziskave AGB Nielsen Media Research, panelni vzorec 450 gospodinjstev, starost nad 4 leta, gledanost znotraj istega dne

DODATNO POJASNILO VARUHINJE

Podatkom tudi kot varuhinja dodajam opozorilo, da je zgolj primerjava številčk brez konteksta in brez ustrezne strokovne razlage lahko zavajajoča.

Pohvala

Oddaji Intervju, 19. 11., in voditeljici Vidi Petrovčič

»Vido Petrovčič bi pohvalil za intervju s Petrom Gabrijelčičem. Aktualno, dobra vprašanja in zanimiv gost. Super!« (E. K.)

II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM

Slovenski magazin, 14. 11.: »V zaledju Istre je lahko samo tisti, ki ni v Istri.«

Gledalka **N. B.** je na odgovornega urednika Kulturnega in umetniškega programa TV Slovenija naslovila pripombo glede napačne umestitve Sv. Petra v zaledje Istre v prispevku oddaje [Slovenski magazin -Tonina hiša](#), 14. novembra. Pripombo je poslala v vednost tudi varuhinji.

»Danes (op. a.: 14. 11.) sem v oddaji Slovenski magazin ob 17.15 na TV SLO 1 v prispevku o Tonini hiši v Sv. Petru prebrala prevod iz nemščine, kjer govorka postavlja Sv. Peter v zaledje Istre.

Žal se moram ponavljati. Enako temo smo v začetku leta obravnavali in razčistili glede postavitve Krkavč v zaledje Istre. S pomočjo vaše varuhinje naših pravic.

Ponovno prosim, da nas v svojih oddajah ne postavljate v zaledje Istre. Sv. Peter je v Istri. V zaledju Istre je lahko samo tisti, ki ni v Istri.«

ODGOVOR VARUHINJE

Neprimerna raba izraza zaledje je kar pogosta in trdovratna. Na RTV Slovenija smo ob podobnem primeru z jezikovnimi svetovalci pripravili podrobno razlago, zakaj Krkavče niso v zaledju, temveč v osrčju Istre. Pristojnima urednikoma pošiljam [povezavo](#) na Mesečno poročilo Varuhinje za december 2022, kjer je vse o zaledju opisano na straneh 39 – 41.

Odgovorni urednik KUP-a Andraž Pöschl je odziv gledalke posredoval urednici uredništva izobraževalnih oddaj, kjer oddaja nastaja.

Urednica Uredništva izobraževalnih oddaj TV Slovenija Katja Stamboldžioski

Zahvaljujem se vam za poslano opozorilo in gradivo, ki podrobneje razloži uporabo izraza »zaledje«.

V oddaji Slovenski magazin, ki je bila na sporedu 14. 11. 2023, smo v prispevku o Tonini hiši res z besedo »zaledje Istre« označili lego kraja Sv. Peter. Napako v oddaji bomo čim prej popravili v slovenski različici s podnapisi.

Naj ob tem omenim, da je bila lokacija Sv. Petra v omenjeni oddaji izpostavljena dvakrat, in sicer najprej v studijskem delu oddaje, ko je voditeljica pravilno označila Sv. Peter kot »kraj iz severozahodnega dela Istre«, v prispevku pa je bil žal res uporabljen napačen izraz »zaledje«.

ODGOVOR VARUHINJE

Hvala za hiter odziv in popravek. Tudi sama sem v napovedniku slišala pravilen opis lege Krkavč v severozahodnem delu Istre. S popravkom, za katerega se zahvaljujem, pa bo oddaja za nadaljnji ogled na voljo brez te neljube napake. Obenem bo tudi prispevala, da se v širši javnosti za vasi v Istri postopoma uveljavi primernejši izraz.

Ah, ta leta!, 17. 11.: Pohvala in prošnja uredništvu oddaje

Predsednica Društva za preprečevanje osteoporoze Posavje **M. J.** je v odzivu pohvalila oddajo Ah, ta leta!, ki je 17. novembra obravnavala tematiko osteoporoze; hkrati je varuhinjo prosila, da jo poveže z uredništvom oddaje, da bi posnetek predvajali na srečanju društva:

»Vem, da moje vprašanje ne sodi k vam, a se obračam na vas, ker nisem našla naslova uredništva oddaj Ah, ta leta! oz. ne vem točno, h kateremu odgovornemu uredniku sodi. Gledala sem današnji pogovor o osteoporozi. Čestitke avtorici in gostji, gospe Duši Hlade Zore, pa še gospe iz filmčka o nujnosti gibanja. Ker sem predsednica enega od društev bolnikov z osteoporozo Slovenije (posavskega), sem bila posebej navdušena nad jasnostjo, razumljivimi odgovori in napotki za preprečevanje te bolezni kosti in napotili o prvi pomoči pri zlomih.

Moje vprašanje pa je: Ali bi lahko prišli do posnetka, ki bi ga bilo mogoče uporabiti za predvajanje v društvu, ob občnem zboru npr.? Me lahko napotite na naslov, kjer bi dobila odgovor na ta in nadaljnja vprašanja v zvezi s tem?«

ODGOVOR VARUHINJE Z MNENJEM

Zahvaljujem se vam za dopis in da ste se obrnili name. Vesela sem, da je bila oddaja koristna in kakovostno narejena. Na to oddajo sem od njene uvedbe prejela že kar nekaj pohval, kar kaže, da jo ustvarjalci pripravljajo zelo skrbno in z mislimi na vse vas, ki vam je namenjena.

Oddaja nastaja v Uredništvu izobraževalnih oddaj, ki je del Kulturnega in umetniškega programa. Zato bom vaše pohvale in vprašanja posredovala pristojnim urednikom oddaje. Če želite, da vas povežem z njimi, morate izrecno dovoliti, da jim posredujem vaše kontaktne podatke.

Verjamem, da se boste lahko dogovorili tudi za posnetek oddaje. Sicer pa vam sporočam, da so vse oddaje TV Slovenija dostopne na spletni strani RTV 365, današnja oddaja Ah, ta leta! pa [tu](#). Želim vam uspešno delo v društvu in vse dobro.

Po izrecni privolitvi gledalke o posredovanju njenih kontaktnih podatkov jih je Varuhinja poslala pristojnima urednikoma, ki sta se odzvala:

Odgovorni urednik Kulturnega in umetniškega programa TV Slovenija **Andraž Pöschl**

Lepa hvala za poslan dopis! Nas veseli, da oddaje odzvanjajo v prostoru tudi na tak način. Seveda pa – najlepša hvala uredniško-novinarski ekipi za vse energijo in znanje, ki ju vlagata v produkcijo oddaje.

Urednica Uredništva izobraževalnih oddaj TV Slovenija **Katja Stamboldžioski**

Najlepša hvala za ta spodbuden mail, gospo bom kontaktirala in ji pomagala do našega posnetka.

Pohvala za filmski program

»Verjetno dobivate le pritožbe, toda tokrat pohvala uredništvu za filmski program, ker je bil včeraj na sporedu koprodukcijski film, Zaveza, o palestinski družini. Edina poteza, s katero smo vsaj 'malo prestopili na drugo stran'. In sploh je film kvaliteten in vreden ogleda.

Hvala, ker zastopate tudi gledalce, ki se ne strinjajo s stališčem slovenske politike glede napada Izraela na Gazo in nam na ta način dajete vsaj malo upanja, da le ni vse enoumje.

Tudi ostali izbor filmov, serij in dokumentarcev na obeh programih RTV Slovenija je odličen.« (V. K.)

III. RAZVEDRILNI PROGRAM

Res ni oddaje Dobro jutro med šolskimi počitnicami?

Gledalec I. Š. je v odzivu vprašal, zakaj na TV Slovenija v času šolskih počitnic ni jutranjega programa in hkrati izrazil svoje mnenje:

»Kot spremljevalca vašega programa in plačnika prispevka me zanima, kaj je vzrok, da smo edina nacionalna televizija v regiji, ki nima jutranjega programa v času šolskih počitnic. Kje je razlog za to? Razumem, da spremljanje programa malo upade v tem času, a moramo si priznati, da je v Sloveniji ogromno ljudi, ki nimajo otrok ali imajo že odrasle otroke, ki nekako na te počitnice niso vezani. Ta vaš jutranji program spremljajo predvsem upokojevci, ki tudi niso vezani na jesenske počitnice. /.../ Če gledamo regionalno, imajo tako na Hrvaškem, v Avstriji, države celotne bivše Jugoslavije, da ne govorimo o Nemčiji, jutranji program v času šolskih počitnic. Še več, ene ga imajo celo ob sobotah in nedeljah.

Vezano na jutranji program in na reduciranje stroškov na RTV, bi imel še eno direktno pripombo. Imate sovoditeljico in občasno voditeljico na terenu, novinarko, ki se z Gorenjske pripelje le za to, da prebere nekaj novic in izvede intervju. V studiu imate včasih po tri osebe, dva voditelja in njo, to pa se mi zdi neracionalno in potrata denarja.

Sicer sta koncept oddaje in vsebina dobra, vendar smatram, da bi morali ponuditi program ne glede na šolske počitnice, tudi za ostali del prebivalstva.«

Urednica oddaje Dobro jutro Daša Lamut Prosen

Oddaja Dobro jutro je na sporedu tudi v času vseh šolskih počitnic – ob delavnikih pripravimo redno oddajo, na praznične dni pa se oddajo posname vnaprej ali se predvajajo izbori. (Pri izborih gre za pregled najbolj odmevnih vsebin v preteklem času, zato so med gledalci prav tako dobro sprejeti, poleg tega nam tudi montaža teh vsebin vzame kar nekaj časa.)

Prejšnji teden med jesenskimi šolskimi počitnicami je bila naša oddaja torej na sporedu ves teden. V ponedeljek (30. oktobra), v četrtek (2. novembra) in v petek (3. novembra) je bila na sporedu redna oddaja, za torek, 31. oktobra, in sredo, 1. novembra, pa smo pripravili izbore, zato gledalci niso bili prikrajšani za naše vsebine. Res pa je, da je naša oddaja med šolskimi

počitnicami dolga 120 minut, ker kasneje programski prostor prepustimo otroškim in mladinskim vsebinam, kar je praksa že nekaj let.

Oddaja Dobro jutro je sicer ena redkih oddaj, ki je na sporedu od septembra do konca junija, večina oddaja na TV SLO ima krajšo sezono. Poleg tega so v ljubljanskem uredništvu oddaje Dobro jutro redno zaposlene samo 4 osebe, ki vsebinsko pripravljajo oddajo, zato možnosti za kakšne menjave ali turnuse ni. Med redno zaposlenimi je tudi novinarka, ki jo omenjate v vašem sporočilu. Poleg tega, da dvakrat tedensko odvodi informativno rubriko »V Središču« in se enkrat tedensko odpravi na teren po Sloveniji, ima še številne druge zadolžitve - najpomembnejša med njimi je priprava celotne 3-urne oddaje. Marsikdaj se gledalci ne zavedajo, kako zahtevna je priprava 3-urne oddaje v živo.

Verjamem, da so vaše pripombe le dobronamerne, v vsakem primeru pa smo izjemno hvaležni za to, da nas spremljate in da prepoznate dobro vsebino ter naš trud, da bi gledalcem ponudili čim več dobrih vsebin ter koristnih nasvetov.

Kviz Joker doma, 4. 11.: Pohvala in opozorilo na napako

Gledalka **V. J.**, ki redno spremlja kviz [Joker](#) in tudi sodeluje v njem, se je "pritožila", ker je med sodelovanjem v kvizu Joker doma, 4. novembra, kljub pravilnemu odgovoru dobila povratno informacijo, da ta ni pravilen:

»Oddajo Joker doma spremljam in v njej aktivno sodelujem vse od prvega dne. Oddajo imam zelo rada, dvakrat sem bila tudi v živo v studiu (prelepa izkušnja!), bila sem tudi izžrebana in dobila lepo knjižno nagrado. Skratka, to je oddaja, ki me je popolnoma prevzela in do danes nisem zamudila še nobene. Sem pa včeraj bila malo razočarana, ko sem pri pravilnem odgovoru dobila povratno info, da je odgovor nepravilen. Res je, da gre samo za igro, vseeno si pa neprijetno presenečen ... Morda je šlo le za tehnično napako, želim vas le opozoriti, če se to do zdaj še ni zgodilo. Želim si še veliko takih oddaj (tudi kviz Vem!), ki bistrijo um, širijo obzorje in oddaljujejo od napetosti, ki jo vsakodnevno ustvarjajo slovenski politiki. Hvala za razumevanje in veliko uspeha pri delu vam želim.«

Uredništvo kviza Joker

Hvala za vaše sporočilo. Res je, 4. odgovor je bil v aplikaciji napačno označen, kar smo opazili tudi sami, a na žalost prepozno, ko je kviz že potekal. Posledično je bil napačen tudi objavljeni končni vrstni red.

10 knjižnih nagrad računalnik izžreba med vsemi sodelujočimi ne glede na uvrstitev, tako da tukaj prikrajšanih ni bilo. Ker pa pošljemo posebno darilo najboljšim trem, smo seveda v aplikaciji popravili napako in izračunali nove tri najboljše, ki so bili prav tako nagrajeni (kot so bili nagrajeni tudi prvi trije glede na objavo ob koncu igre), tako da zaradi neljube napake res ni bil nihče prikrajšan. Če ste bili med prvimi tremi, ste o tem že obveščeni. Sicer pa se vam opravičujemo za napako in se zahvaljujemo za razumevanje.

Nedeljsko popoldne, 19. 11.: Neprimerno obnašanje gosta

Na (neprimerno) obnašanje gosta - Denisa Avdiča - ki sta ga voditelja Bernarda Žarn in Jože Robežnik gostila v oddaji [Nedeljsko popoldne, 19. novembra](#), sta se odzvala gledalec in gledalka. Povzemamo odziva:

»Nespodobno je uživanje hrane med pogovorom in je znak nespoštovanja do voditeljev in gledalcev. Še bolj nespodobno pa je razmetavanje hrane po studiu. V svojih oddajah Avdič tega ni počel! Na nacionalni TV pa lahko!? Upam in želim, da tako nevezgojenih ljudi ne vabite več v goste. K sebi domov ga verjetno ne bi.« (F. P.)

»Zmotilo me je vedenje gosta, ki je metal kekse po studiu, jedel in govoril s polnimi usti. Tako se s hrano ne dela. Hrano in gledalce je treba spoštovati. Izbirajte goste, ki bodo znali upoštevati navodila voditeljev. /.../« (J. Č.)

Urednik oddaje Nedeljsko popoldne Tomaž Kregar

V uredništvu oddaje se popolnoma strinjamo z mnenjem gledalcev. Gosta Denisa Avdiča so tako voditelja kot gostja Rebeka Dremelj opozorili na neprimerno in nekulturno obnašanje, nato je s tem prenehal.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Zahvaljujem se vam za poslano mnenje. Kot varuhinja sem si ogledala ta del Nedeljskega popoldneva in se strinjam z vami, da je bilo obnašanje gosta povsem neprimerno. Voditelja sta ga vljudno opozorila, glede na res zelo nevljudno obnašanje bi bila pri tem lahko tudi ostrejša. Vsekakor tudi jaz upam z vami, da se kaj podobnega ne bo več ponovilo, o čemer govori tudi odgovor urednika oddaje.

Zadovoljna pa sem, da ima RTV Slovenija gledalke in gledalce, ki prepoznate neprimerno obnašanje in na to opozorite. Tako tudi vi prispevate k zavedanju občinstva in gostov RTV Slovenija o do vseh spoštljivem obnašanju.

V petek zvečer: Pohvale in pobude za ohranitev oddaje

Za ohranitev oddaje V petek zvečer so na e-naslov varuhinje prispale tri pobude, v katerih so gledalci tudi pohvalili oddajo. Čeprav je ena od teh prispela v decembru, tudi to zaradi celovitosti objavljam o že v novembrskem poročilu.

»Z žalostjo spremljam objave na družabnih omrežjih, ki napovedujejo ukinitve oddaje V petek zvečer. Odgovorne osebe, ki postavljajo programski načrt vabim oz. pozivam k ponovnemu razmisleku o smotrnosti te nerazumne poteze. Oddaja V petek zvečer je ponudila številne glasbene presežke, kot jih doslej še nismo videli oz. poznali. Nešteto različnih glasbenih točk, zapetih v živo, s toliko različnimi izvajalci, kot tudi kombinacijami izvajalcev, izvrsten band v studiu, ki je spremljal vse nastope. V sedmih sezonah so se na odru zvrstili številni glasbeniki, pravzaprav je bil to praznik slovenske glasbe. Take oddaje na slovenskih televizijah še ni bilo in je predstavljala velik korak naprej v primerjavi z bolj ali manj negledljivimi njenimi predhodnicami. /.../ To je bila oddaja z res veliko glasbe, ki je lahko zadovoljila različne glasbene

okuse. Nenazadnje je pred ekrane privabila tudi mlajše gledalce, kar je dokazovala starost publike na tribunah v studiu. Tudi sam sem imel privilegij spremljati več oddaj na snemanjih in moram priznati, da je bila to nepozabna izkušnja. Še posebej bi rad izpostavil snemanje lanske novoletne oddaje, ki je bila s toliko nastopajočimi in snemanji na toliko lokacijah svojevrsten presežek v novoletnem programu in bo to težko ponoviti. Ob koncu bi rad čestital in se zahvalil vsem ustvarjalcem oddaje V petek zvečer in upam, da se še gledamo na TV SLO1.» (M. Z.)

»Slišala sem, da ukinjate oddajo, ki je na sporedu ob petkih ob 20.00 na TV SLO 1. To se mi zdi veliko siromašenje vašega programa. Še malo, pa na vaši televiziji ne bo ničesar za gledati. Ta oddaja marsikomu polepša petkov večer. Prosim, da o tem razmislite.« (A. B.)

»Žalosti me, da oddaje V petek zvečer ne bo; prosim, povejte to moje mnenje šefom. V njej je zelo veliko plesne glasbe, gledava slovenske mlade pevce, ponosna sva, ko jih gledava ... Odlična oddaja je. Ne vem, kaj se gredo ... Če bodo to naredili, res ne razumem, zakaj. /.../« (T. M.)

Urednica oddaje Ana Benkovič

Oddaja, ki je vsak petek na 1. programu RTV Slovenija postregla z dobro uro živih glasbenih izvedb in avtorskega humorja, se po novem letu umika s programa.

Ekipa ustvarjalcev pod vodstvom avtorjev oddaje Jureta Karasa in Blaža Švaba se je odločila, da si bo po treh res intenzivnih letih, v katerih je ekipa izjemnih glasbenikov pod vodstvom Mihe Goršeta in Martina Juharta ter producentskim vodstvom Matjaža Vlašiča ustvarila več kot 600 izvirnih posnetkov slovenskih skladb, v sodelovanju z najširšim naborom vrhunskih izvajalcev slovenske glasbene scene, privoščila predah.

V petek zvečer je v treh letih postala referenčna oddaja v slovenskem medijskem prostoru - tako kar se tiče kvalitete glasbenih izvedb (hišno skupino Diamanti sestavljajo Miha Gorše, Martin Juhart, Lovro Sadek, Mike Orešar, Tomaž Boškin, Jure Rozman, Maj Vlašič, Dejan Korenak, Goran Moskovski, Sara Lamprečnik, Lucija Marčič, Nejc Tratnjek in Goran Sarjaš) kot tudi zvočne obdelave, za katero skrbijo mojster zvoka Metod Komatar, Tadej Mihelič in ekipa. Glasbene izvedbe iz oddaje na družbenih omrežjih dosegajo vrhunska števila ogledov - samo Youtube kanal oddaje V petek zvečer je lani presegel skupno število 100 milijonov ogledov.

Ekipa humoristov v zasedbi Mario Čulibrk, Miha Brajnik, Jernej Kogovšek, Lucija Harum in Niko Zagode je vsak teden postregla s humorističnimi skeči v scenariju in režiji Jureta Karasa - mnogi izmed njih so zaživel lastno življenje na družbenih omrežjih in postali samostojne spletne senzacije.

V petek zvečer je v treh letih postal prostor, kjer so slovenski glasbeniki lahko predstavili sebe in svoje delo in ustvarjalci upajo, da bo tovrstna platforma ostala stalnica RTV-programa, v kakršnikoli obliki že.

Odgovorni urednik Razvedrilnega programa **Vanja Vardjan** željo ekipe po predahu razume, spoštuje. *»Smo pa v RP TVS ponosni, da je oddaja kot plod skupnega dela zunanje ekipe in urednice Ane Benkovič ter celotne izvedbene ekipe TV Slovenija tako uspešno promovirala vse zvrsti slovenske glasbe in naše odlične glasbenike. Načrt uredništva je, da že prihodnje leto začnemo s pripravami na novo razvedrilno glasbeno oddajo, ki bo luč televizijskega sveta ugledala leta 2025, ko naj bi se uredilo tudi primerno financiranje razvedrila na TVS.«*

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Iskreno se vam zahvaljujem za pohvalo oddaje V petek zvečer in pobudo za njeno ohranitev. Tudi kot varuhinje menim, da je odlično izpolnjevala več poslanstev javnega zavoda: zabavala je zelo širok krog občinstva, saj je združevala več zvrsti glasbe, kar v zabavnoglasbenih oddajah ni pogosto, niti to ni lahka naloga. Obenem je dajala prostor slovenskim glasbenim ustvarjalcem in poustvarjalcem, da so predstavljali svoje avtorske izdelke, s čimer je tudi spodbujala glasbeno ustvarjalnost. Poleg tega je razbijala predsodke o posameznih glasbenih žanrih med ljubitelji drugih žanrov in s tem prispevala k strpnosti v družbi, četudi na način in na področju, na katerem tega ne bi pričakovali.

Oddaja se torej poslavlja. Skupaj z vami upam, da se res ob letu osorej vrne podobna oddaja, primerna poslanstvu javne televizije.

IV. SPLOŠNO

Mnenje o preglasni glasbeni podlagi in pohvala

»Zelo me moti preglasna glasba v pogovornih in dokumentarnih oddajah. Npr. včerajšnja o Julijskih Alpah (op. a.: Vrh Julijcev, izobraževalno-dokumentarni film, 31. 10. 2023, TV SLO 1 ob 20.35). Se sploh ne sliši pogovorov in upam, da se to da znižati. Veliko gledam RTV Slovenija, moram pohvaliti program, ta glasba me res moti.« (B. R.)

Mnenje: Preveč ponovitev odganja gledalce od zaslonov

»Imam TV, redno jo plačujem. Ni mi jasno, zakaj je toliko ponovitev. Za nas, ki smo doma, je težko, ker že vse poznamo in nimamo kaj gledat. Tako boste izgubili gledalce. Lahko bi dali kaj iz arhiva. Naj bo v enem tednu dvakrat ponovitev, ne pa /.../.« (E. B.)

RADIO SLOVENIJA

I. RADIO PRVI

Pobuda poslušalca za jutranji program: »Več domače glasbe, tudi kakšno zborovsko pesem ...«

»Rad poslušam jutranji program na vašem radiu. Ta radio poslušamo tudi starejši z različnimi okusi. Želim si, da bi predvajali več domače glasbe, tudi kakšno zborovsko pesem, narodnozabavno, godbo na pihala. Včasih je bilo tega več. To bi popestrilo jutranjik, ustvarilo slovensko vzdušje. Lahko bi upoštevali različne želje poslušalcev. Zjutraj je preveč tuje glasbe.« (D. P.)

V. d. odgovornega urednika Radia Prvi Danijel Poslek

Na Prvem se trudimo, da bi v vseh programskih pasovih ponudili čim bolj raznoliko glasbeno ponudbo.

Tudi zato, da bi bila domača pesem ali pa narodno zabavne skladbe stalnica v našem jutranjem programu, smo uvedli rubriko Pristrčnica, v kateri vsako jutri vrtimo ravno glasbo, ki jo omenja poslušalec.

Glede deleža slovenske glasbe v jutranje pasu pa poudarjam, da se ta povečuje in tako smo recimo oktobra (zbranih podatkov za november še ni) predvajali več kot 56 % slovenske glasbe.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Zahvaljujem se vam za poslano pripombo in za spremljanje Prvega programa Radia Slovenija. Za ilustracijo navajam predvajano glasbo za dva dneva v decembru:

V torek, 5. decembra, je bilo med 4. in 10. uro po seznamu Glasbeni SOS predvajanih 43 skladb, od tega 26 slovenskih in 17 tujih. Je pa ta delež različen po posameznih urah: najmanj slovenskih skladb je bilo predvajanih med 6. in 7. uro (2 slovenski, 5 tujih), enak delež med 7. in 8. uro (4 slovenske, 4 tuje), v ostalih urah je bilo slovenskih skladb precej več kot tujih.

V sredo, 6. decembra, je bilo med 6. in 10. uro predvajanih 28 skladb, od tega 17 slovenskih in 11 tujih.

Po seznamu sodeč je slovenskih skladb precej več kot tujih. Razumem pa vašo pobudo, ki tudi ni osamljena. Med pripombami na glasbeni izbor Prvega sem v zadnjih dveh letih prejela največ pobud prav za več slovenske glasbe v jutranjem programskem pasu, nekaj še za nedeljo zvečer. Glede na odgovor v. d. odgovornega urednika tudi lahko pričakujete nadaljnje povečevanje deleža slovenske glasbe v jutranjem času in upam, da boste z njo še bolj zadovoljni.

II. RADIO SPLOŠNO

Čestitka poslušalca ob podelitvi stanovskih nagrad

Poslušalec **M. D.** je čestital prejemnici kristalnega mikrofona, radijski in TV-napovedovalki Menči Klančar, in prejemniku priznanja Ane Mlakar za obetavnega mladega napovedovalca Benjaminu Jeramu. Priznanji je 7. novembra podelilo Društvo poklicnih radijskih in televizijskih napovedovalcev:

»Čestitam nagrajencema Menči Klančar in Benjaminu Jeramu za kristalni mikrofon. Menči Klančar se spomnim še iz časov, ko sem dobil prvi tranzistor in sem še hodil v šolo v Ljubljani. Prinašala je vedrino v čase, ki niso bili ravno lahki. /.../«

MMC

I. NOVINARSKÉ VSEBINE

»Dan reformacije ni državni praznik, ampak dela prost dan.«

Bralka N. J. je opozorila na napako v [članku ob dnevu reformacije](#), kjer med drugim piše: »Dan reformacije, ki je tudi dela prost dan, kot državni praznik zaznamujemo od leta 1992.«:

»V poslanici predsednice DZ ob dnevu reformacije se je zgodila napaka: dan reformacije kljub svojemu izjemnemu pomenu v RS ni državni praznik, ampak dela prost dan. Če že v kabinetu predsednice niso opazili napake, bi jo moral vsaj javni medij, kar naj bi RTV SLO bil!

Ni toliko problem vsebina napake, te se pač zgodijo (čeprav se na določenih funkcijah in pozicijah takšne enostavno ne bi smele), ampak način reagiranja RTV SLO, ki poraja dvom v svobodo medija in demokracijo.

Namesto, da bi nekdo zadevo preveril in popravil, je komentar z dne 31. 10. 2023 pod člankom na portalu po prijavi napake izbrisal. Komentar je ponovno objavljen 3. 11. 2023 ob 7.05, napaka ponovno prijavljena in me prav zanima, kaj bo sledilo.

O praznikih in državnih simbolih se učijo otroci v 3. razredu OŠ. Novinarji pa bi naj bili menda vsaj splošno razgledani ...«

V. d. urednice Uredništva za nove medije Ksenja Tratnik

Kolegi na kulturi so že popravili napako.

Iz urada predsednice države so poslali napačno informacijo, ki so jo kolegi spregledali.

ODGOVOR VARUHINJE

Zahvaljujem se vam za opozorilo o napaki na spletni strani rtslo.si.

Strinjam se z vašim mnenjem, da ni toliko problematična napaka, saj se temu žal ni možno povsem izogniti. Problem je, če avtorji napake ne priznajo in je ne odpravijo. A na MMC-ju so jo odpravili takoj, ko sem jim posredovala vaš dopis.

Če sem vas prav razumela, ste na napako v besedilu opozorili v komentarju. Pravila komentiranja na rtslo.si, ki so objavljena [tukaj](#), ne predvidevajo, da na napake v besedilih opozarjate v komentarju. Točka 18 pravi:

»18. Komentarji novic niso namenjeni opozarjanju na slovnične napake ali tehnične težave pri uporabi storitev, zato bodo odstranjeni. Uporabnik v ta namen lahko uporabi ustrezne povezave (npr. »Prijavi napako« na koncu vsakega prispevka, kontakti uredništev ...).«

Vaš komentar je bil umaknjen prav na podlagi tega pravila. Verjetno bi bilo smiselno v ta člen dodati še vsebinske napake, da bi bilo to jasno vsem uporabnikom. Ob morebitni dopolnitvi Pravil bom to vsekakor predlagala, že sedaj pa bom predlagala administratorjem, da to pojasnijo v razdelku Pogosta vprašanja in odgovori.

Uporabniki lahko pošljete opozorilo o napaki v besedilu prek gumba »prijava napake«. Iz vašega dopisa ni povsem razvidno, ali ste napako prijavili kot komentar ali kot prijavo napake. Če ste jo po drugi poti, bi morali uredniki vaše opozorilo prejeti in napako popraviti.

Kot je na moje dodatno poizvedovanje odgovorila v. d. urednice Uredništva za nove medije, v poplavi elektronske pošte redaktor oziroma novinar kakšno pošto kdaj tudi spregleda, a to je izjemno redko. Za te redke primere je na voljo še pot prek varuhinje.

» Hamasova propaganda na RTV SLO«

Bralec **S.M.** se je v odzivu "pritožil" nad pristranskim poročanjem o Hamasu:

»Že dlje časa vidim, da operira RTV SLO s Hamasovimi številkami brez opozoril. Npr. danes: <https://www.rtvlo.si/svet/bliznji-vzhod/od-sedmega-oktobra-v-gazi-vsakih-deset-minut-ubit-palestinski-otrok/688847> Izrael po masakrih 7. oktobra še vedno šteje svoje žrtve, ker so nekatere neprepoznave ali pogrešane in se ne ve, če so jih ugrabili v Gazo. Po drugi strani pa je Hamasu in zdravstvenim organizacijam pod njegovo kontrolo vse takoj jasno, čeprav so izgubili nadzor nad teritorijem. Dejstvo je, da iz Gaze neodvisnih podatkov ni in jih tudi ne more biti v teh kaotičnih razmerah, kar pa pride ven, pa je derivat Hamasovih izmišljenih števil, kot smo dobro videli na primeru bombardiranja parkirišča pri bolnici Al-Ahli. Poleg tega Hamas ne loči med svojimi mrtvimi teroristi in civilisti, meja med civilisti in teroristi je tam tudi maksimalno zabrisana, otroke že od malih nog indoktrinirajo in trenirajo /.../. Oboroženi otroci tako niso redkost. Prav tako Hamas ne upošteva žrtev že prek 1000 lastnih raket, ki so bile namenjene pobijanju izraelskih civilistov in terorju nad njimi, a so zaradi napak padle dol že prej v Gazi. Perverzno je tudi sklicevanje na propagandni kanal - Al Jazeera, kar spet pomeni Hamas. Neprofesionalno je, da vaš novinar ne omeni, da je Al Jazeera v lasti katarskega emirata, ki je poleg iranske teokracije glavni sponzor Hamasovega terorističnega režima. V Katarju se tudi skriva Hamasov vodja Ismail Haniyeh. Skratka, neprofesionalno je, da se vaši novinarji sklicujejo na Hamasovo in katarsko propagando, ne da to navedejo. Novinarski standardi sicer zahtevajo, da bi povprašali za komentar tudi izraelsko stran, kar pa na RTV SLO praviloma ni praksa.«

V. d. urednice Uredništva za nove medije Ksenja Tratnik

Al Džazira je katarska televizija. Mogoče bralec ne ve, da je Katar posrednik v pogajanjih med Izraelom in Hamasom. Če bi Izrael ocenjeval, da je Katar sovražen, verjetno ne bi pristal na njegovo posredniško vlogo.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Hvala za vaše pripombe. V članku, ki ste ga priložili na povezavi, je res poudarek na dogajanju v Gazi in na tamkajšnjih virih. Kot je v njem navedeno, je težišče (razmeroma kratkega) poročila stanje otrok v Gazi, povod zanj pa svetovni dan otroka, ki ga praznujemo 20. novembra.

Strinjam se z vami, da je v spopadih med izraelsko vojsko in Hamasom na območju Gaze zelo malo neodvisnih virov informacij in zelo veliko dezinformacij. Vse današnje vojne so tudi informacijske vojne, ki se bijejo ne samo na vojnih bojiščih, temveč po vsem svetu, kjer skušata ena in druga stran vplivati na poročanje o spopadih in stanju na terenu in s tem na javno mnenje. Tehtanje, kateri viri so bolj kredibilni in kateri manj, je v takih razmerah izjemno težavno. Pomembno pa je, da novinarji pri poročanju navajajo, na katere vire so oprli besedilo, saj imajo tako bralci ob informaciji pred seboj tudi že kontekst vira ter njegovo morebitno

pristranost v eno ali drugo stran. V besedilu, ki ga navajate, je MMC povzel poročanje Al Džazire, Sklada Združenih narodov za otroke (Unicef), ki je navajal izjave direktorja bolnišnice v Kan Junisu na jugu Gaze, in poročanje novinarka Špele Novak za Radio Slovenija.

Da MMC o spopadih v Gazi kar dosledno navaja vire, kar je bralcem v veliko pomoč, kaže tudi članek, ki sem ga naključno izbrala iz objav na MMC-ju. Dva dni pred člankom, ki vas je zmotil, 18. 11., je MMC objavil članek [Izraelske sile napadle šolo ZN-a v Džabaliji. Izrael krepi napade tudi na jugu Gaze.](#) V njem navaja več različnih virov: o stanju v bolnišnici v Gazi francosko tiskovno agencijo AFP, izjavo svetovalca izraelskega premierja Netanjahuja za ameriško televizijo MSNBC, izjavo nekdanjega izraelskega premierja Ehuda Olmerta, poročanje Al Džazire o obkoltvi bolnišnice Al Šifa in izjavo izraelske vojske, ki to zanika, poročanje Al Džazire o rušenju zidov v bolnišnici Al Šifa in izjavo izraelskega premierja Netanjahuja za ameriški javni radio NPR, da to ne drži. V nadaljevanju kot vire navaja še organizacijo Zdravniki brez meja, Urad Združenih narodov za koordinacijo humanitarnih zadev, Rdeči polmesec in nemško tiskovno agencijo DPA. Kot je zapisano na začetku besedila, je to nastalo s povzemanjem Radia Slovenija ter tiskovnih agencij Reuters in STA.

Menim torej, da so v obeh besedilih o Gazi na MMC-ju dokaj podrobno navedeni viri, kar pomaga pri vaši končni oceni, ali napisano drži ali ne. Upam, da je tako tudi pri drugih besedilih o Gazi in da izbira virov ni namenoma pristranska.

Bralec se je odzval:

»Hvala za vaš odgovor in vašo vlogo. Izrael Katar smatra za neprijateljsko državo, a ko se pogajaš za izpustitev talcev, to ne igra vloge. "Direktor bolnišnice" v Kan Junisu, ki je eden glavnih centrov Hamasa, pa je spet vir Hamasa, saj drugače v Gazi direktor bolnišnice pač nisi. Če je to sploh bila izjava direktorja bolnišnice in ne direktno Hamasovega propagandnega oddelka. Zagotovo pa vem, da izraelska stališča niso dovolj omenjena, ker jih spremljam in jih v naših medijih praviloma ni.«

II. UPORABNIŠKE VSEBINE

O komentiranju v predmoderirani novici in spoštljivem komuniciranju

Uporabnik **A. D.** ni bil zadovoljen z odgovorom administratorja, ki mu je na vprašanje, zakaj mora biti njegov komentar pred objavo pregledan, napisal: »Komentirali ste v predmoderirani novici, kjer so komentarji vseh uporabnikov pred objavo pregledani.« Zato se je obrnil na varuhinjo:

»Prosim varuhinjo, da zahteva odgovore v mojem imenu! Zakaj sem bil na listi? Konkretno, kaj sem napisal, da sem tam pristal? Kdaj je predmoderirani čas novic?«

ODGOVOR VARUHINJE

Administrator vam je odgovoril, da niste bili na »črni listi«, temveč ste napisali komentar pod člankom, ki je moderiran. Predlagam vam, da na spletni povezavi <https://www.rtvlo.si/rtv/kontakti-in-informacije/pogosta-vprasanja/vprasanja-o-komentiranju-clankov/487653> preberete podrobnosti o moderiranih člankih, predmoderaciji posameznih uporabnikov, ki večkrat kršijo pravila, in druge podrobnosti komentiranja.

Tu navajam točko o predmoderiranih besedilih:

5. Pod člankom je obvestilo, da so komentarji pred objavo moderirani. Kaj to pomeni?

Prispevkom, ki obravnavajo občutljivo tematiko, tragične dogodke preteklosti ali sedanosti, pojave ali prakse, ki s seboj nosijo veliko čustvenega naboja ali se nanašajo na socialno deprivilegirane posameznike in skupnosti, namenjamo posebno pozornost. **Pod takšnimi prispevki so komentarji vseh uporabnikov pred objavo pregledani.** Komentarje se trudimo objavljati s čim manjšim časovnim zamikom, pri družbeno aktualnih in perečih temah to ni vedno mogoče, zato vas prosimo za dodatno razumevanje.

Uporabnik se je odzval:

»Napisal je, da ne obstaja lista, kar je laž! Že sami ste mi nekaj časa nazaj napisali, da obstaja in te po določenem času odstranijo, prav tako mi je administrator, ni nujno da isti, ker ostajajo anonimni, tudi že nekaj časa nazaj povedal isto! /.../«

ODGOVOR VARUHINJE

Nikakršne laži ni bilo. Ni »črne liste« uporabnikov iz neznanih razlogov ali brez razlogov.

Obstaja pa, kot vam je pravilno pojasnil že administrator, pravilo v Standardih komuniciranja, ki pravi:

»15. Uporabnike, ki resno ali večkrat kršijo navedena pravila portala ali jih namerno prezirajo, administratorji lahko opozorijo, jih dodajo pod nadzor ali jim blokirajo uporabniško ime.«

Poleg predmoderacije vseh komentarjev pod članki z občutljivo tematiko torej administratorji pred objavo pregledajo tudi komentarje tistih uporabnikov, ki so zaradi večkratnih kršitev postavljeni pod nadzor. Ta nadzor ni trajen, temveč traja nekaj časa in potem lahko uporabnik normalno objavlja komentarje v realnem času. Sama temu nikakor ne bi rekla črna lista. V spletnem slovarju Fran je »črna lista« frazem, ki pomeni: *»seznam osumljenih, nezaželenih oseb, stvari, prekrškov, nesreč«.*

V tem primeru ne gre za **(trajen) seznam** nezaželenih oseb, temveč za to, da administratorji **začasno** predhodno prebirajo komentarje tistih, ki kljub večkratnim opozorilom ponavljajo iste kršitve. S tem preprečujejo nespoštljivo komentiranje, komentiranje izven vsebine, kričanje ..., ki na spletnem mestu javnega medija ni primerno.

Ob tem vas prosim, da tudi v komuniciranju z administratorji in mano komunicirate spoštljivo: da vse vikate in primerno pozdravite.

Odziv uporabnika:

»Nihče nima pravice zahtevati in nikjer ne piše, da moram koga vikati! Vas sem do sedaj, varuhinja, če bom še naprej, pa bomo videli. Vikam tistega, ki ga spoštujem! Ki si to spoštovanje pridobi!«

ODGOVOR VARUHINJE

Hvala za odziv. Glede vikanja vam odgovarjam kot varuhinja pravic gledalcev, bralcev in uporabnikov vsebin RTV Slovenija, katere naloga je tudi biti mediatorica med uporabniki in ustvarjalci. V tej vlogi vam seveda ne morem, niti ne želim od vas zahtevati, koga bi morali vikati. Sem pa dolžna razlagati pravila obnašanja na spletni strani rtv slo.si in spomniti tako vas uporabnike na eni strani kot tudi programske ustvarjalce RTV Slovenija na drugi strani na primeren način komuniciranja.

V evropski in slovenski družbi je vikanje sestavni del primernega komuniciranja med osebami, ki se osebno ali službeno ne poznajo. Predvidevam, da izhaja iz etičnih predpostavk evropske družbe, da je vsak človek vreden temeljnega spoštovanja brez dodatnih zahtev. To je tudi predpostavka spoštovanja človekovih pravic. Nikomur se torej ni potrebno posebej truditi za osnovno spoštovanje, nikomur ni potrebno tega posebej izkazovati. Lahko pa vsak človek svoje osnovno spoštovanje in dostojanstvo, ki je osnova spoštovanja, izgubi, če ne ravna v skladu z etičnimi načeli. Spoštovanje torej vsak človek lahko izgubi (in seveda tudi krepí, če ravna zelo etično).

Poleg tega terja vikanje tudi pravilo slovenskega jezika, da v javnem govoru ali pisanju sogovornike, ki jih osebno ali službeno ne poznamo, praviloma vikamo. In komentarji na portalu rtv slo.si so oblika javnega pisnega komuniciranja.

»Upravičeno sklepam, da je bil vsak moj komentar prebran, a ni bil objavljen.«

Uporabnik **M. K.** se je zaradi neobjavljenih komentarjev pod predmoderirano novico obrnil na MMC-forum. S svojim dopisom je seznanil tudi varuhinjo:

»Tudi pod drugo novico je objavljen komentar po moji oddaji komentarja. Mojega ni, sem dva oddal tudi pod drugo predmoderirano novico. Nasploh je danes objavljenih vsega okoli 100 komentarjev, ki so vnaprej pregledani. /.../ Zato upravičeno sklepam, da vsak moj komentar je bil prebran, a ni bil objavljen. Katera pravila sem kršil? Hvala!«

Vodja administratorjev MMC RTV SLO

Uporabniku objavimo večino komentarjev, kar je razvidno iz arhiva objavljenih komentarjev. V primeru, da gre za povečan obseg dela (število komentarjev je v zadnjem letu občutno naraslo, prav tako število predmoderiranih novic), poskušamo objaviti čim več komentarjev, predvsem pa tiste daljše, z več vsebine in bolj informativne.

III. STORITVE

Očitki spletnemu portalu RTV 365

Uporabnik S. je očital spletnemu portalu RTV 365, da na njem ni mogoče uravnati jakosti zvoka in da je časovnica »neuporabna«:

»"Naša" 365 "ultra napredna" tehnologija, ki ne omogoča nastavitve jakosti zvoka.

Primer: <https://prvi.rtvlo.si/podkast/intelekt/49/174999071>

Obstajajo samo "gumbi" za začetek, predvajaj/premor in skoči za 10 sekund nazaj. Časovnica je popolnoma zgrešena in neuporabna. /.../«

ODGOVOR VARUHINJE

Pri predvajanju podkasta, ki ste ga priložili, ne vidim nobene težave. Jakost zvoka je možno uravnati na vsaki napravi, na kateri podkast poslušamo (telefon, računalnik, tablica), pri predvajanju pa se je možno premikati po časovnem traku (na dnu zavihka) oddaje poljubno naprej in nazaj in se kjer koli ustaviti. Časovni trak oddaje je tudi jasno označen z minutami in sekundami, tako da si lahko zapomnite, kje je kaj in se premaknete točno na sekundo, kjer ste nekaj že poslušali.

RTV SLOVENIJA

I. JEZIKOVNA KULTURA

Govorno izobraževanje na RTV Slovenija

Štirje mentorji za govor, ki delujejo v okviru Akademije RTV Slovenija, so v dopisu, ki so ga naslovili na Upravo RTV Slovenija, direktorico televizije, direktorja radia in na varuhinjo, opozorili na težave glede organizacije izobraževanja za TV-sodelavce:

»Mentorji za govor, ki delujemo v okviru Akademije RTV Slovenija in torej govorno izobražujemo novinarje in voditelje zlasti Televizije Slovenija, želimo opozoriti na resne težave glede organizacije izobraževanja, v katerega so vključeni televizijski kolegi, in njegovega vrednotenja. Ker rešitev trenutnega položaja najbrž terja sistemsko rešitev, ki presega pristojnost vodstva Akademije (vsaj v finančnem delu, kakor nam je v svojem odgovoru na pismo, ki smo ga naslovili nanjo, sporočila vodja Akademije N. B. Ž.), dovolite, da vam predstavimo nekaj svojih pomislekov.

Od leta 2021 se možnost dostopa do govornega izobraževanja omejuje, in tako številni novi sodelavci vseh uredništev TV Slovenija, pa tudi njihovi starejši kolegi, ki bi se želeli udeležiti obnovenega izobraževanja, na govorne vaje čakajo tudi po več kot dve leti oziroma nedoločljivo dolgo. V postopku vključevanja v izobraževanje mentorji za govor žal ne sodelujemo.

Menimo, da se je raven govornega nastopa na TV Slovenija v zadnjih nekaj letih občutno poslabšala, kar je razvidno tudi iz pism, naslovljenih na varuhinjo pravic gledalcev in poslušalcev RTV.

Naj dodamo, da smo nekateri od nas, prej še v okviru Izobraževalnega središča, v zadnjih desetletjih sodelovali pri izobraževanju več generacij novinarskih kolegov, vsi imamo dolgoletne izkušnje z nastopanjem kot napovedovalci, pedagoško in strokovno znanje, pridobljeno z jezikoslovno izobrazbo, s praktičnim delom in izpopolnjevanjem v okviru znanstvenih jezikoslovnih dogodkov in smo torej usposobljeni za presojo o tem, ali nekdo potrebuje izobraževanje, celovito ali obnovitveno. Enako velja za presojo o tem, kdaj je izobraževanje končano in ali je kolega, ki se ga je udeležil, govorno usposobljen za nastopanje po merilih, kakršna so vedno veljala na RTV Slovenija in nas k temu zavezuje tudi določilo 4. člena Zakona o Radioteleviziji Slovenija. Mentorji za govor si zato želimo več avtonomije pri svojem delu. Merilo mora biti namreč dosežena raven, ne pa opravljeno število ur. Ta je žal v trenutni organizaciji kriterij, ki pretehta vse druge.

Če je izobraževanje organizirano prvenstveno na podlagi birokratskih in ne strokovnih meril, je bolj kot ne samo sebi namen, saj v njegovem okviru ni mogoče dosežati visokokakovostne ravni, kakršna je bila doslej v programih RTV brezpogojno zahtevana in pričakovana. Ob tem naj spomnimo na besede Kozme Ahačiča, uglednega jezikoslovca in predstojnika Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, da se namreč »premalo zavedamo, kako zelo je RTV Slovenija pomembna za slovenski jezik. Če bi tehtali njen jezikovni in informativni vpliv, bi se tehničar zagotovo nagnila v prid jezikovnega. Vsako moje razmišljanje o RTV Slovenija zato vedno izhaja iz jezika. Če bi RTV popustila na jezikovnem področju, bi bilo na videz samodejno uravnavanje govornje slovenščine bistveno porušeno... RTV Slovenija mora ostati na tem področju vzor, zlasti ker drugega vzora nimamo.«

/.../-V upanju na rešitev trenutnega položaja in z zahvalo za vaš čas vas lepo pozdravljamo, mentorji za govor B. S., M. Š., A. B. in M. Z.«

Uprava RTV Slovenija

Obveščamo vas, da bomo na to temo v naslednjih dneh organizirali pogovor z vodjo Akademije.

Direktorica TV Slovenija Ksenija Horvat

Zahvaljujem se vam za vaše pismo. Tudi sama razmišljam zelo podobno kot vi in si zelo želim, da bi se govorna usposobljenost televizijskih kolegov vidno izboljšala. Pravzaprav sem ob kandidaturi za direktorsko mesto v svoj program zapisala, da želim okrepiti sodelovanje z radijskimi kolegi, ki usposablajo naše novinarje. Prepričana sem bila, da to sodelovanje dobro poteka.

Zdaj pa ugotavljam, da je sodelovanja s 1. novembrom očitno konec, sama pa imam v tem hipu zvezane roke. Dober teden dni odkar sem direktorica, se zaradi katastrofalne finančne situacije ukvarjam zgolj z zmanjševanjem stroškov in z drugimi finančnimi rezi. Prav nobenega mošnjička ni, ki bi ga lahko odprla, bi ga pa potrebovala na številnih področjih. Zelo na hitro ste me postavili pred dejstvo in v tem trenutku lahko kvečjemu začnemo iskati sistemske rešitve, čas pa seveda teče.

Zato vam ne morem ponuditi kakega dobrega odgovora, vprašanje bom seveda sprožila na kolegiju RTV.

ODGOVOR VARUHINJE (POUDAREK)

Zahvaljujem se vam za poslano. Res je, kot ste zapisali, veliko dopisov občinstva, ki jih prejemam kot varuhinja, v zadnjem času opozarja na slabšanje govornega izražanja na TV Slovenija.

Enega zadnjih in tehtnejših sem povzela v [Mesečnem poročilu za september](#) (str. 34). Lektorska koordinacija je (tudi tokrat) odgovorila, da se zaveda pomanjkljivosti in zdrsov v govorni izvedbi na TV Slovenija, ki so predvsem posledica dejstva, da izobraževanja na TV Slovenija niso vzpostavljena po radijskem vzoru. Ker sem do podobnega zaključka prišla tudi na srečanju z uredniki, ki ga je 14. septembra, pred začetkom nove sezone govornojezikovnih izobraževanj za novinarje in voditelje TV Slovenija, pripravila Akademija RTV Slovenija, sem v septembrskem poročilu zapisala **PRIPOROČILO Upravi RTV Slovenija in vodstvu TV Slovenija za razmislek o tem, da bi, podobno kot na Radiu Slovenija, tudi na TV Slovenija napovedovalci in novinarji pred začetkom svojega dela opravili govorni preizkus in usposabljanje, vsaj deloma primerljiva radijskim. Priporočila sem tudi, da bi napovedovalcem in novinarjem, ki v preteklosti teh usposabljanj niso mogli opraviti ali so bila krajša, omogočili osvežitvena govorna usposabljanja. Govorna kultura na TV Slovenija je namreč bistveno slabša kot na radiu že vrsto let.** Na to sta opozarjala že moja predhodnika (Ambrožič, Todorovski; ugotovitev srečanja o jeziku leta 2017: akutna težava je »neenoten sistem govornih preizkusov, govornega izobraževanja in govorne podpore na RTV Slovenija: na Radiu Slovenija je vse to sistemsko urejeno, tudi z delovanjem strokovne skupine Centra za kulturo govora, v okviru katere delujeta dva fonetika in mentorji napovedovalci, na TV Slovenija ni sistematičnega izobraževanja in ni zaposlenega niti enega fonetika. Gre za veliko težavo, ki ima po mnenju udeležencev tudi posledice v kakovosti govorne podobe programskih vsebin, zato bi se morala ta prednostno rešiti in sistemsko urediti«).

Ker se stanje od tedaj ni bistveno izboljšalo in ker sem na sestanku z jezikovnimi svetovalci in mentorji za govor ugotovila, da znotraj RTV Slovenija nimajo vloge in pristojnosti, ki bi ju morali imeti, je bila (tudi) na mojo pobudo **22. maja 2023 sklicana tematska seja Programskega sveta o jeziku**. Na njej sem notranjo in zunanjo javnost opozorila, da je skrb za jezik (pisni in govorjeni) ena ključnih nalog RTV Slovenija. K temu jo zavezujejo:

- **Zakon o RTV Slovenija**, ki v 4. členu med nalogami izvajanja javne službe med drugim nalaga, da »**posebno pozornost posveča razvijanju splošne, jezikovne in politične kulture**«;
- **Programski standardi**: V interesu javnosti RTV Slovenija deluje tako, da »**skrbi za slovensko besedo, ki je temelj identitete Slovencev doma, v zamejstvu in po svetu**«;
- **Poklicna merila** in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija (2000) v točki **1.9 Jezik**: »RTV Slovenija namenja kot javna RTV-ustanova, ki ustvarja nacionalne programe, posebno skrb slovenskemu jeziku. Jezik mora biti jasen, preprost, jedrnat in nedvoumen. **Bralci, voditelji oddaj in novinarji (pa tudi redni in pogodbeni sodelavci) so dolžni dosledno uporabljati slovenski knjižni jezik** ali knjižni jezik narodnih skupnosti; profesionalni bralci in novinarji pri branju uporabljajo zborni jezik, pri vodenju pogovorov pa je dopustno uporabljati splošni pogovorni jezik.«

Pri tem je za govorjeno besedo, kot ste lepo poudarili z zapisom K. Ahačiča, RTV Slovenija vzor, ki mora to ostati, ker drugega nimamo. Pri pisani besedi imamo Slovenci tudi druge vzore, pri govornjenih pa v vsakdanji rabi ne.

Zato sem na majski tematski seji PS o jeziku med šestimi predlogi dva namenila govornjenemu jeziku:

- Okrepitev govornega usposabljanja na TV Slovenija: da bi tudi TV SLO imela svojo fonetično službo, podobno kot radio (sistematično izobraževanje) in
- Okrepiti in utrditi vlogo jezikovnih svetovalcev in fonetikov znotraj RTV Slovenija

V Priporočila za PPN 2024, ki sem jih 25.10.2023 poslala pripravljavcem, pa sem zapisala:

- Morebitno krčenje programov ali vsebin naj se izvede tako, da imajo pri ohranitvi prednost vsebine, ki so zapisane v Zakonu o RTV Slovenija in so pomembne za ohranjanje slovenske samobitnosti, kulture, jezika in drugih prvin narodne identitete.
- Na TV Slovenija izboljšati govorno kulturo (gledalke in gledalci pričakujejo enako raven govorne kulture kot na radiu, ne samo v informativnih oddajah, temveč - formatu in žanru primerno - tudi v razvedrilnih oddajah).

V povezavi s septembrskim mesečnim poročilom in priporočili **bom te predloge ponovila tudi na prvi seji Komisije za programske standarde, Komisije za PPN in Sveta RTV Slovenija.**

Upam, da bodo navedeni poudarki vsem v pomoč pri urejanju tega res pomembnega področja.

Mentorji za govor so se na odgovor varuhinje odzvali:

»Lepo se vam zahvaljujemo za vaš odgovor na naše pismo in za vse natančne navedbe o vaših opažanjih in pobudah za izboljšanje govorne kulture na RTV Slovenija. Hvaležni smo vam za vašo podporo našim strokovnim opozorilom in za njihovo podkrepitev z odzivi gledalcev in poslušalcev, ki se obračajo na vas kot varuhinjo.

Veseli nas tudi, da se zavedate, da je velika težava oz. vsaj eden od vzrokov slabega stanja neustrezna organizacija izobraževanja, na kar smo opozorili tudi v svojem pismu. /.../

Zahvaljujemo se vam za vse predloge, ki ste jih podali oz. jih podajate za izboljšanje položaja.«

Se bo raba pridevnika sredin/sredni spremenila ali bo ostala enaka?

Lektorji na MMC-ju in varuhinja so ponovno prejeli odziv bralca, ki ga je septembra lani zmotil zapis v članku na MMC-ju »sredni obračun med Francijo in Italijo«. Kot je takrat pojasnila dežurna lektorica MMC RTV SLO ima »samostalni sreda res svojilni pridevnik sredin, ampak tu je treba uporabiti vrstni pridevnik, in ta se konča na -i. Sredni večer, sredna tekma, sredni časopis«. Priložila je izpis iz Pravopisa in ob koncu zapisala še: »Sredin večer se uporablja - pogosto, ampak v bistvu raba ni pravilna.« Odziv bralca in celoten odgovor sta objavljena v [Poročilu varuhinje za september](#), na straneh 51 - 53. Bralec je zdaj pridobil mnenje Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, ki kot pogostejšo (in posledično zaradi splošne razumljivosti primernejšo) navaja uporabo oblike sredin namesto sredni. Mnenje je objavljeno

na [spletišču Jezikovne svetovalnice](#). Na mnenje so se odzvali tako Jezikovni svetovalci RTV Slovenija kot tudi varuhinja.

V imenu lektorske koordinacije Rok Dovjak

Za zdaj sprememb glede rabe oblike sredni ne pričakujemo, saj poskušamo vzdrževati raven knjižnega jezika, kakršna je kodificirana v pravopisu, argument rabe pa pomeni privolitev v še druge nalikovne oblike. Komur se oblika *sredni* zaradi razhajanja z rabo zdi prisiljena, se lahko odloči za predložno zvezo *v sredo*. Argumentacija Jezikovne svetovalnice je zanimiva in utemeljena, vendar je smiselno, da se spremembe v jezikovni politiki zavoda uvajajo enotno. Zato problem lahko obravnavamo na naslednji seji lektorske koordinacije.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Najlepša hvala za podrobno razlago rabe besede sredin in sredni. Razlaga Inštituta za slovenski jezik je vsekakor zanimiva, saj pojasnjuje tudi živost jezika in spreminjanje jezikovne prakse (in pravil). Za odziv na razlago, pa tudi o tem, ali se bo praksa rabe sredin/sredni na MMC-ju spremenila ali bo ostala enaka, sem prosila lektorje na MMC-ju. Odgovor ni povsem tak, kot si verjetno želite, bodo pa, kot je razvidno iz odgovora, temo obravnavali na naslednji lektorski koordinaciji.

Vsekakor se vam zahvaljujem za vztrajnost, saj smo tako izvedeli marsikaj zanimivega o zelo različni rabi pridevnikov.

II. OGLAŠEVANJE

Mnenje: Prekinjanje pogovornih oddaj z oglasi

»Gledam Tarčo! Kako si vi predstavljate, da je mogoče spremljati tako oddajo, ki jo ves čas prekinjate z Lidlom, Oplom, goskami ... Pa pogledajte si oddaje na ARD/ZDF: kdaj z reklamami prekinjajo oddaje? Nikdar.« (M. G.)

III. TEHNIČNE ZADEVE

TV SLO 3: Zakaj ob ogledu za nazaj ni imen odborov in komisij

Gledalka E. K. je v odzivu napisala, da pri ogledu za nazaj spored ni več pregleden:

»Večkrat gledam program za nazaj in zadnje čase opažam, da ni več pregledno, npr. Seja komisije za ..., Seja odbora za ..., ampak piše samo seje državnozborskih organov, kar pomeni, da bi morala vse gledati, preden bi našla, kar me zanima. Absolutno nepregledno. Prosim, da poskrbite, da se ponovno navajajo prenosi posameznih sej pri gledanju za nazaj.«

Urednica Parlamentarnega programa Nataša Rijavec Bartha

Zaradi dogajanja v Državnem zboru ima parlamentarni program precej dinamično shemo, ki pa jo uredništvo ažurno spreminja in pošilja v spored. Na to, kako to ažurirajo posamezni operaterji, uredništvo nima vpliva.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

TV Slovenija v zadnjem obdobju ni spremenila ničesar, zaradi česar bi lahko prišlo pri vas do sprememb.

Zato sem preverila, kako so označeni prenosi sej pri ogledu za nazaj na računalniku in pri enem od ponudnikov TV-storitev. Ugotovila sem: na računalniku so na portalu RTV 365 vse seje dostopne [tukaj](#) in tudi označene z imeni odborov.

Na televizorju so pri operaterju Telekom pri ogledu za nazaj (za 7 dni) vse seje odborov označene z imenom odbora. Ime odbora se pokaže na vrhu zaslona ob začetku spremljanja, pri prehajanju po časovnici pa tudi vsakokrat, ko se ustavimo na določenem času.

Predvidevam, da je do spremembe morda prišlo pri vašem ponudniku storitev. Zato se poskusite obrniti nanj ali mi sporočite še kakšno podrobnost in se bom sama obrnila nanj.

IV. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM

Zakaj oddaja Tednik ni opremljena s podnapisi?

Gledalca **B. H.** je zanimalo, zakaj oddaja Tednik ni podnaslovljena:

»Glede redne tedenske oddaje Tednik me zanima, zakaj ni podnaslovljena, glede na to, da je posneta že predhodno. Ravno včeraj je bila uvodna točka invalidnost in celotna oddaja spet ni bila podnaslovljena s podnapisi, kljub dejstvu, da ni bila v živo.«

Vodja Službe za dostopnost programov Mateja Vodeb

Oddaja Tednik je dokončana ob ponedeljkih popoldan in ni dovolj časa, da bi jo kolegice v podnaslavljanju lahko opremile s podnapisi do premiernega predvajanja. Zato bo po uvedbi nove tehnologije oddaja Tednik (in verjetno še nekatere druge, tudi v naprej posnete tik pred predvajanjem) nastajala po enakem postopku kot oddaje v živo.

Gledalec se je odzval:

»Se res opravičujem za zoprno nadlegovanje, ampak moram: povsem razumem, da ni možno vse, kar si recimo sam kot neposredni uporabnik želim glede direktne dostopnosti in pač moram vztrajati na tem, da je dostopnost z zamikom ali naslednji dan drugorazreda dostopnost, ker je dejstvo, da gledanost aktualne oddaje pri naši populaciji drastično pade, če ni direktno podnaslovljena, kar zagotovo potrjujem tako sam kot tudi uporabniki. Taka so pač dejstva.«

DODATNO VPRAŠANJE VARUHNJE VODJI SLUŽBE ZA DOSTOPNOST PROGRAMOV

V povezavi z vašim odgovorom me dodatno zanima, ali je morda že znano, kdaj je predvidena uvedba nove tehnologije.

Vodja Službe za dostopnost programov Mateja Vodeb

Kot je meni znano, bo na voljo ob zagotovitvi primernega financiranja za zagon storitve.

MNENJE IN PRIPOROČILO VARUHNJE (POUDAREK)

V Priporočilih za pripravo Programsko-produkcijskega načrta za leto 2024 sem glede dostopnosti vsebin zapisala, naj Služba za dostopnost zagotovi podnapise za gluhe in naglušne tudi za domače dokumentarce že za premierno predvajanje. Temu dodajam **priporočilo, da se čim prej zagotovi podnapise za gluhe in naglušne za vse oddaje Informativnega programa, ki ne potekajo v živo**. Ker je to očitno povezano samo s finančnimi sredstvi, bom na to opozorila tudi Programski odbor za problematiko programskih vsebin za invalide in Svet RTV Slovenija, zapisala v novembrskem mesečnem poročilu in v Letnem poročilu za leto 2023 ter na to ob vsaki priložnosti opozarjala javnost in odločevalce.

V. RTV-PRISPEVEK

Ali ob selitvi v dom starejših občanov lahko odjavimo RTV-prispevek?

Gledalka in poslušalka N. Š. je na telefonskem odzivniku pustila vprašanje glede možnosti odjave RTV-prispevka ob selitvi v dom starejših občanov:

»Vprašala bi glede RTV-prispevka. Ali se lahko odjavi svakinja, ki je šla v dom upokojencev in tam nikogar več ni?«

ODGOVOR STROKOVNE SODELAVKE VARUHNJE

Odgovor smo poiskali na spletni strani www.rtvlo.si/rtv/rtv-prispevek, v razdelku [Pogosta vprašanja in odgovori](#):

»Če se zavezanec za plačilo RTV-prispevka preseli v dom za starejše občane (DSO) in prenese v dom svoj sprejemnik, je dolžan sporočiti le spremembo naslova, ostaja pa zavezanec za plačilo RTV-prispevka.

Če svojih sprejemnikov ne vzame s sabo in doma ni več nikogar, ki bi jih uporabljal, je potrebno sprejemnike z obrazložitvijo odjaviti in priložiti potrdilo o sprejemu v DSO.

Če na naslovu, iz katerega zavezanec odhaja v DSO, biva še kdo, ki sprejemnike uporablja, je potrebno urediti spremembo zavezanca za plačilo RTV-prispevka.«

VI. SPLOŠNO

Odzivi na namige o morebitni ukinitvi nekaterih enot RTV Slovenija

Svet RTV SLO je na seji 22. novembra Upravi RTV SLO naložil, da pripravi in predloži izračune finančnih in kadrovskih učinkov morebitne ukinitve Glasbene produkcije, Radia Si, regionalnih radijskih in TV-programov v Kopru in Mariboru, Mediateke, ZKP ... Čeprav so člani sveta ob tem izrecno poudarili, da upravi nalagajo samo izračune in da to nikakor ne pomeni predloga za ukinitve enot, je javnost sklep razumela kot razmišljanje o možni ukinitvi teh enot. Novica je sprožila številne odzive.

Novembra je varuhinja prejela skupno **173** odzivov. Odzivi so sprva izražali večinoma nestrinjanje proti morebitni ukinitvi Glasbene produkcije, zlasti njenih orkestrrov, hkrati pa tudi podporo ohranitvi tako Glasbene produkcije kot tudi drugim enotam RTV Slovenija. Še več odzivov je sledilo konec novembra, ko je ekipa Radia Si posredovala e-sporočilo s prošnjo za podporo.

Navajamo nekaj primerov odzivov:

»V medijih sem zasledila informacijo o nameri ukinitve nekaterih enot RTV Slovenija, kot so Glasbena produkcija, oba regionalna centra (Koper in Maribor), Mediateka. Kot poslušalka in gledalka vaših programov temu močno nasprotujem. Želim si, da vodstvo zavoda RTV najde drugačno oziroma boljšo rešitev za čim boljše programe in ne za ukinjanje enot, ki so že dolgo časa eden največjih promotorjev slovenske kulture.« (T. K.)

»Z zaskrbljenostjo spremljava nezavidljiv finančni položaj vaše hiše, toda da se razmišlja celo o drastičnih spremembah v Glasbeni produkciji, s tem se pa ne strinjava.« (F. in F. R.)

»Rada bi poudarila, kako katastrofalna je ideja ukinitve simfonikov! Simfoniki so res daleč najboljši in najbolj vsestranski slovenski orkester. So skoraj narodni simbol.« (K. H.)

»Glasbena produkcija RTV SLO je hkrati identiteta in hrana našega kulturnega prostora! Je tu za rast, okus in zgodbo slehernega na drugi strani frekvenc. Tu naj tudi ostane! Ne silite nas nazaj na še vroča in podmazana kolesa!« (M. G., Sindikat Glosa, Orkester Slovenske filharmonije)

»Pišem Vam, da izrazim svojo podporo Radiu Si, Radiu Maribor ter TV Maribor in srčno upam, da ne ukinete ne njih in ne koprskih kolegov.« (V. K.)

»Rada bi podala veliko podporo simfonikom in Big bandu RTV Slovenija, s katerimi sodelujem že vsaj 20 let na koncertih in festivalih. Ukinitve kateregakoli od njih je nedopustna in najnižja točka glasbene kulture do sedaj. To se ne sme zgoditi!« (E. H.)

»Sem iz Maribora in se mi zdi kakršnokoli ukinjanje Radia Maribor, Radia Si ali TV Maribor popolnoma nesmiselno in v popolnem nasprotju, kar so zagovorniki RTV ob zadnjem referendumu zagovarjali (ob informativnem programu tudi obstoj regionalnih centrov, pa arhiv, radiodifuzijo in tudi Big band). Na našem koncu vsi trije podpirajo lokalno okolje v najširšem pomenu besede.« (U. Ž.)

»Nad informacijo, da RTV SLO ukinja Radio Si, sem zgrožena. Da vodstvo RTV odreže najboljšo radijsko postajo, ki jo poslušam že 30 let, doma, v službi. Zakaj ne ukinejo oddaj na TV SLO, ki niso gledane, kje so tu merila? To je edini radio, ki nudi vse informacije v vseh jezikih, odlično glasbo, odlične oddaje, prispevke in vrhunske moderatorje. S tem bi nastala nepopravljiva škoda.« (M. S.)

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM IN PRIPOROČILOM (POUDAREK)

Odzivi imajo že veliko nastavkov javne razprave o pomenu RTV Slovenija in njenih enot, njenemu in njihovemu spreminjanju skozi čas, prilagajanju na nove potrebe in izzive družbe. Taka javna razprava bi bila vsekakor nujna vsakih nekaj let, v času finančne krize, v kateri se je RTV znašla sedaj, pa še toliko bolj, v takšni situaciji seveda nujno z vsemi ključnimi odločevalci na najvišji državni ravni. Vendar bi morala takšna javna razprava potekati po predhodni celoviti finančni, vsebinski in organizacijski analizi vseh delov RTV Slovenija, skupaj z razmislekom o zakonskih okvirih delovanja RTV Slovenija, s temeljitimi strokovnimi izhodišči in po možnosti tudi s primerno javnomnenjsko raziskavo o pričakovanjih občinstva in različnih javnosti.

Brez teh celovitih osnovnih podatkov in izhodišč lahko vsi izražamo samo parcialna mnenja in izpostavimo samo nekatere vidike enot, o katerih je Svet RTV Slovenija želel stroškovne kazalnike. Kljub temu že ti vidiki prikazujejo množstvo raznolikih in nenadomestljivih učinkov, ki jih imajo navedene enote na domala nešteto vidikov delovanja slovenske družbe – od umetnosti in kulture do regionalnega razvoja, turizma, gospodarstva in društvenega delovanja, povezovanja čez državno mejo in vzpostavljanja manjših, tesnejših in močnejših identitet znotraj posamezne regije, glasbene skupnosti, skupin tujcev v Sloveniji ...

/.../ Zakon o RTV Slovenija in Programski standardi navajajo **naloge javne službe in vrednote, katerih izvajanje oziroma uresničevanje bi bilo brez OE Glasbena produkcija, Mediateke, ZKP, Radia Si ter regionalnih radijskih in televizijskih programov v Kopru in Mariboru okrnjeno.** Brez prvih treh bi izginili zlasti mnogi vidiki umetniškega ustvarjanja in poustvarjanja, njunega arhiviranja in zapisovanja ter mednarodnega sodelovanja, brez Radia Si pa obveščanje tujejezične javnosti o razmerah in dogajanju v Sloveniji. Ukinitvev regionalnih radijskih in televizijskih programov pa bi pomenila ukinitvev regijske uredniške in produkcijske avtonomije in s tem izgubo pluralnosti na vseh področjih.

Zato menim, da je vaša podpora ohranitvi vseh regionalnih programov v RC Maribor in RC Koper, Radia Si, Glasbene produkcije, Mediateke in ZKP utemeljena.

Svetu RTV Slovenija pa priporočam, da pred razmisleki o morebitnih ukinitvah posameznih enot ali njihovi reorganizaciji pripravi temeljite in celovite finančne, kadrovske, vsebinske in druge analize, kontekstualizirane s finančnimi, kadrovskimi, programskimi in organizacijskimi učinki.

Povzetki odzivov s celotnim odgovorom, mnenjem in priporočilom varuhinje so objavljeni v **Prilogi 1**, na strani **33**.

Dvom v nepristranost zaradi zahvale v diplomskem delu

Dva bralca je zmotila "zahvala" organizaciji Hamas v diplomskem delu novinarja RTV Slovenija Borisa Vaseva. Povzemamo odziva:

»/.../ Je pa pri vas pogosto navijaštvo in aktivizem (npr. vaš "novinar" Boris Vasev se je v svoji diplomski nalogi celo zahvalil teroristični skupini Hamas, njegovo pisanje pa je očitno pristransko v korist Hamasa in ruskega režima). /.../ Zahvala teroristični organizaciji Hamas, ki ima genocid nad Judi in uničenje Izraela navedeno kot cilj v svoji temeljni listini iz leta 1988, je na začetku <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/vasev-boris.PDF>« (S. M.)

»Ali drži, da je novinar Vasev, ki zdaj "nepristransko" poroča o dogajanju v Gazi, diplomiral s pomočjo teroristične organizacije Hamas? Vsaj tako menda piše v njegovi diplomski nalogi. Se vam zdi to ok? Ali tak novinar lahko uživa zaupanje slovenske javnosti? Prosim vas za odgovor!« (K. E.)

Novinar Boris Vasev

Ne drži in da mi s svojega položaja sploh prepošiljate ta očitek, ki je tako očitno lažen in nesmiseln, in prosite za odgovor nanj, je zame osebno žaljivo /.../.

ODGOVOR VARUHINJE NOVINARJU

Skladno s [Pravilnikom o delovanju varuha](#) se varuh(inja) »kot mediator med ustvarjalci in uporabniki programskih vsebin odziva na komentarje uporabnikov tako, da krepi dialog in razumevanje med dvema stranema ter išče ravnovesje med pravicami uporabnikov in medijsko in avtorsko neodvisnostjo ustvarjalcev«. Pri tem mora upoštevati medijsko zakonodajo, Zakon o RTV Slovenija in samoregulativne akte RTV Slovenija.

Ko bralke in bralci, gledalke in gledalci ... v odzivu izrazijo dvom v nepristranskost poročanja ustvarjalcev RTV-vsebin, kar je ena od točk Pravilnika o poklicnih merilih in načelih novinarske etike v programih RTV Slovenija, je moja dolžnost, da jim te dvome razjasnim. Bralke in bralci niso profesionalci in če iz zahvale Hamasu v vašem diplomskem delu sklepajo o vaši hvaležnosti do Hamasa in posledično pristranskosti v njegovo korist, jim je potrebno pojasniti, da zahvala pomeni (predvidevam) zgolj zahvalo za možnost ali pomoč pri preučevanju Hamasa, ne pa pristranosti pri poročanju. To seveda najboljše veste vi, zato sem vam tudi poslala vprašanje v odziv. Sama lahko iz navedenega sklepam le, da ste zaradi diplomskega dela dober poznavalec Hamasa in palestinskega vprašanja. Če je diplomsko delo *Hamas: Versko ali nacionalno-osvobodilno gibanje?* seveda vaše.

Vsekakor smo v javnem zavodu dolžni razblinjati bralkam in bralcem takšne dvome, tudi o morebitnih soimenjakih, če ti vržejo dvom na naše delo.

Novinar Boris Vasev

Poslali ste mi vprašanje, ali drži, da sem diplomiral "s pomočjo teroristične organizacije Hamas". Jasno sem vam odgovoril, da to ne drži, ne razumem, kakšna dodatna pojasnila zdaj želite. Omenjena diplomatska naloga je moja, vsekakor pa je nisem naredil "s pomočjo teroristične organizacije Hamas.

ODGOVOR VARUHIINJE Z MNENJEM

Varuhinja menim, da je novinar sicer odgovoril, da ni napisal diplomskega dela »s pomočjo teroristične organizacije Hamas«. Kljub temu ni dovolj razblinil dvomov v nepristranskost njegovega novinarskega dela, povezanega s pisanjem o Hamasu in vojni v Gazi. V diplomskih delih se avtorji v zahvali pred uvodom praviloma zahvaljujejo vsem, ki so jim pomagali pri raziskovanju in pisanju. Če je med temi navedbami tudi organizacija, o kateri avtor diplomskega dela poroča kot novinar, mora zato zelo jasno in nedvoumno utemeljiti, da ta zahvala ne vpliva na nepristranskost njegovega dela.

Kršitev Poklicnih meril ali kraja identitete?

Uporabnik **A. Š.** je na Facebook profilu opazil oglas za včlanitev v klub modne znamke, v katerem naj bi nastopala ena od zaposlenih na RTV Slovenija in opozoril na člen iz Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija:

»19.5 Sodelovanje novinarjev, voditeljev in urednikov oddaj v oglasnih in promocijskih prispevkih Uredniki, novinarji in voditelji oddaj na RTV Slovenija ne smejo nastopati v oglasih in promocijskih prispevkih, niti sodelovati pri snovanju teh z ustvarjalci (oglasnimi in PR-agencijami) oglasnih in promocijskih vsebin.«

Odgovorna urednica TV-programa za italijansko narodno skupnost v Regionalnem RTV-centru Koper - Capodistria **Monika Bertok**

Priložena vsebina ni verodostojna.

Nastopajoča v domnevnem oglasu je odgovorila:

»Prvič vidim, da oglašujem včlanitev v klub. Sama tega oglasa ne najdem, na uradni strani znamke ga ni. Morda je šlo za oglas na Facebooku, a ga žal ne vidim. Soočala sem se že s tovrstnimi težavami. Določene primere sem seveda tudi sama prijavila ... Če se je v preteklosti že zgodilo s tabletami za hujšanje, se je letos ponovilo s tabletami za ledvice, modo, kozmetiko in celo finančnim svetovanjem. Naj dodam, da imamo v Sloveniji kar nekaj tovrstnih primerov, tudi na RTV, nisem edina.«

ODGOVOR VARUHIINJE

Najlepša hvala za poslano opozorilo. Očitno gre za še en lažni profil, ki zlorablja javno znana imena. Ni prvič, da se je to zgodilo enemu od zaposlenih na RTV Slovenija. Na podobno zlorabo sem opozorila v [Poročilu varuhinje za avgust](#), na str. 35 -36, v primeru zlorabe FB profila voditeljice oddaje Odmevi Rosvite Pesek.

Čestitka ob 95-letnici Radia in 65-letnici Televizije Slovenija

Gledalka in poslušalka **K. G.** je v pismu čestitala radiu in televiziji ob njunih obletnicah:

»Ob 95-letnici vašega radia in 65-letnici TV vam želim še veliko let, da bi informirali ljudi. /.../«

PRILOGE

Priloga 1: Odzivi na namige o morebitni ukinitvi nekaterih enot RTV Slovenija

1 UVOD: KAJ JE SPROŽILO ODZIVE

Svet RTV SLO (v nadaljevanju svet) je na seji 22. novembra Upravi RTV SLO (v nadaljevanju uprava) naložil, da pripravi in predloži izračune finančnih in kadrovskih učinkov določenih morebitnih ukrepov. Čeprav so člani sveta ob sprejetju sklepa izrecno poudarili, da uprava nalagajo samo izračune in da to nikakor ne pomeni predloga za ukinitve enot, je javnost sklep razumela kot razmišljanje o možni ukinitvi OE Glasbena produkcija, Radia Si, regionalnih radijskih in TV-programov v Kopru in Mariboru, Mediateke in ZKP. Novica je zaokrožila tudi v drugih medijih in na družbenih omrežjih ter sprožila številne odzive.

2 ODZIVI NOVEMBRA IN DECEMBRA, NEKATERI VERIŽNI

Varuhinja je novembra prejela **171** pisnih in **2** telefonska odziva glede morebitnih ukinitvev, decembra pa še **45** pisnih odzivov in **1** telefonski. V obeh mesecih je prejela skupno **219** odzivov, od tega **216** pisnih in **3** telefonske. Sprva so se odzivi večinoma nanašali na nestrinjanje in protest proti morebitni ukinitvi OE Glasbena produkcija, zlasti njenih orkestrrov. Gledalke in gledalci, poslušalke in poslušalci so v odzivih izražali razočaranje in nezadovoljstvo, opozarjali na pomen orkestrrov in s tem na kulturno siromašenje javnega zavoda. Številni odzivi so bili verižni, kar kaže, da so bili spodbujeni s strani glasbenikov. Odzivali so se tako poklicni kot tudi ljubiteljski glasbeniki iz Slovenije in tujine, pa tudi številni znani Slovenci s področja javnega kulturnega življenja. Večina odzivov, med njimi tudi odziv sindikata Glosa, so izražali podporo Glasbeni produkciji RTV Slovenija. "Protestnih" odzivov na morebitno ukinitvev Glasbene produkcije in orkestrrov RTV Slovenija in hkrati odzivov podpore je bilo v novembru kar **69**. V spodnji tabeli so prikazani in razčlenjeni odzivi, ki jih je prejela varuhinja. Ob tem opozarjamo, da se število vseh odzivov ne ujema s številom odzivov na posamezne enote RTV Slovenija, saj so nekateri odzivi izražali podporo zgolj eni enoti, nekateri pa več enotam hkrati.

Tabela 1: Število odzivov na morebitno ukinitvev posameznih enot RTV Slovenija v novembru

Število odzivov	OE Glasbena produkcija	RA/TV Koper	RA/TV Maribor	Radio Si	Ukinitvev vseh	ZKP
173	69	12	17	83	30	1

Poleg odzivov, ki so se nanašali na morebitno ukinitvev OE Glasbena produkcija, so se številni odzivali tudi na ostale morebitne ukinitve nekaterih enot RTV Slovenija (regionalnih radijskih in TV-programov, Mediateke itd.).

Še več odzivov je sledilo 30. novembra, ko je ekipa Radia Si po e-pošti posredovala e-sporočilo z naslovom »RADIO Si prošnja za podporo«.

Število odzivov podpore Radiu Si je tako konec novembra presešlo število odzivov podpore Glasbeni produkciji (in ostalim enotam RTV Slovenija). Varuhinja je prek e-pošte namreč prejela kar 83 odzivov podpore za ohranitev Radia Si.

Odzivi so se nadaljevali tudi decembra, vendar v manjšem obsegu. Tu še enkrat opozarjamo, da se število vseh odzivov ne ujema s številom odzivov na posamezne enote RTV Slovenija, saj so nekateri odzivi izražali podporo zgolj eni enoti, nekateri pa več enotam hkrati.

Tabela 2: Število odzivov na morebitno ukinitvev posameznih enot RTV Slovenija v decembru

Število odzivov	OE Glasbena produkcija	RA/TV Koper	RA/TV Maribor	Radio SI	Ukinitvev vseh	ZKP
46	6	7	9	34	3	1

3 PRIMERI ODZIVOV

Odzivi podpore vsem enotam

»Upam da se je vodstvo RTV Slovenija že zavedlo usodne napake z objavo dokumenta (AD 2 - Poslovni okvir za leto 2024) o morebitni ukinitvi Glasbene produkcije, regionalnih programov, Mediateke, itd. /.../ Žalostno je, da se tak dokument pojavi v času, ko smo večina državljanov končno dobili neko novo upanje za normalizacijo RTV Slovenija. Žal ta dopis vzbuja mnoge dvome o kompetentnosti in strokovnosti vodstva. Ukinitve se preprosto ne smejo zgoditi, saj vse organizacije na morebitnem odstrelu pomenijo temelj naše javne RTV-hiše, ki je mimogrede tudi največja kulturna ustanova pri nas. Protestiram proti vsem poskusom uničenja te! Sam sem bil na RTV Slovenija zaposlen 16 let in zelo dobro poznam delovanje in težave tega javnega zavoda. Prepričan sem, da obstajajo mnogi drugi načini racionalizacije poslovanja in ukinjanja nepotrebnih stroškov. A nikakor ne na račun vitalnih delov zavoda in na račun naše kulture in umetnosti. Vodstvo RTV pozivam, da nemudoma umakne dopis, ki je že v teh nekaj dnevih ustvaril dovolj nepotrebne škode in razdora!« (M. L.)

»V medijih sem zasledila informacijo o nameri ukinitve nekaterih enot RTV Slovenija, kot so Glasbena produkcija, oba regionalna centra (Koper in Maribor), Mediateka. Kot poslušalka in gledalka vaših programov temu močno nasprotujem. Želim si, da vodstvo zavoda RTV najde drugačno oziroma boljšo rešitev za čim boljše programe, in ne za ukinjanje enot, ki so že dolgo časa eden največjih promotorjev slovenske kulture.« (T. K.)

»Kot plačnica RTV-prispevka prosim, da ohranite nacionalno RTV hišo z vsemi atributi nacionalne RTV hiše.« (B. M. M.)

»/.../ Studio Koper je vsekakor opazen in viden - očitno še preveč /.../, zato ga je treba ukiniti. Toliko o svobodi novinarstva! Kot zagnani ljubiteljski glasbeniki s končanimi srednjimi glasbenimi šolami, kot aktivni ustvarjalci in zvesti spremljevalci tako Big Banda kot Simfonikov RTV odločno nasprotujemo ukinitvi obeh orkestrrov in izražamo skrajno ogorčenost na takimi idejami!« (S. P. K.)

»Z ženo vsakodnevno gledava programe RTV Slovenija in sva redna plačnika RTV-prispevka. Morava reči, da so vsebine dobre, zanimive in edinstvene in želela bi pohvaliti vaš program. Zelo presenečena sva bila, ko sva zasledila prispevek o morebitnem načinu reševanja finančnega stanja RTV-hiše. Ukinitvev posameznih enot in programov se morda zdi najlažja pot, vendar se s tem kot gledalca in poslušalca absolutno ne strinjava. S tem dopisom bi želela izraziti podporo vsem programom, ki jim grozi morebitno krčenje ali celo ukinitvev, obema odličnima orkestroma vaše hiše in celotni Glasbeni produkciji. Na to, da so del RTV Slovenija, bi morali biti neizmerno ponosni in se boriti, da ostanejo del ustanove.« (M. in S. M.)

Odzivi podpore OE Glasbena produkcija RTV Slovenija

»Rada bi poudarila, kako katastrofalna je ideja ukinitve simfonikov! Simfoniki so res daleč najboljši in najbolj vsestranski slovenski orkester. So skoraj narodni simbol. Najboljši božični koncert, Miklavžev koncert, izjemni abonmajski koncerti v Cankarjevem domu, da ne govorim o vseh pop koncertih in letos gostovanju na Frankfurtskem knjižnem sejmu! Simfoniki so edini pravi razlog, da mi ni problem plačevati RTV-prispevka. Zaslužili bi si nagrajevanje, ne pa kaznovanje, kaj šele ukinitvev.« (K. H.)

»Pišem iz spoštovanja do vseh glasbenikov orkestrrov RTV Slovenija. Lepo prosim, da se naredi vse, kar je možno, da se ohrani sedanost in prihodnost slovenske kulturne dediščine. Orkester je na visokem mednarodnem nivoju, njihov arhiv posnetkov predstavlja bogat del slovenske zgodovine in srčno upam, da je to za vse vlagatelje ter vodje dovolj velik razlog, da se institucija, kot je RTV Slovenija, obvaruje.« (T. S.)

»Včeraj me je pretresla novica, kaj vse bi Svet RTV-ja želel ukiniti zaradi slabega finančnega stanja RTV-ja. Med vse to spada tudi ukinitvev Glasbene produkcije in posledično tudi ukinitvev obeh orkestrrov. Skrajno neodgovorno, nespametno in neprimerno. Simfonični orkester in Big Band RTV Slovenija sta tako pomemben člen v DNA-ju te ustanove, da sem prepričan, da brez njiju ta ne more obstajati. Dolgoletna tradicija, razvoj slovenske glasbe, tako zabavne kot umetniške, nešteti koncerti in prireditve, brez teh dveh sestavov ne bi bili mogoči. Nepregledno število domačih in tujih glasbenikov se je kalilo v teh dveh orkestrih, med njimi tudi oba moja profesorja violončela. Prepričan sem, da se bo našla rešitev in zdrava pamet in da do vseh teh ukrepov ne bo prišlo, kajti z ukinitvijo vseh teh produkcij bo blizu tudi konec celotne hiše! /.../« (J. K.)

»Z veseljem obiskujem koncerte abonmaja Simfonikov RTV Slovenija, ki so res vrhunski. Iz tega razloga me je šokirala novica, da naj bi ukinili simfonike. Naša javna RTV si po mojem mnenju ne sme privoščiti, da bi izgubila tak biser, kot so simfoniki in Big Band. Se pa hkrati sprašujem, zakaj je tako malo koncertov posnetih in predvajanih v okviru lastne produkcije RTV. Prosim, res si želim še naprej poslušati izvrstne izvedbe koncertov, ki jih izvede vaš in naš simfonični orkester in mislim, da je v nacionalnem interesu, da ta orkester ostane, saj bomo drugače kot narod izgubili pomembno možnost predstavitve del slovenskih skladateljev.« (Š. C.)

»/.../ Dosežki simfonikov, Big Banda in Komornega zbora RTV Slovenija so danes na različnih nosilcih zvoka dostopni poslušalcem celega sveta, mnogi med njimi dosegajo kakovost najvidnejših evropskih ansamblov in so posegli po vidnih nagradah evropskih institucij. V arhivu Glasbene produkcije najdemo posneta vsa pomembna dela naše glasbene zgodovine in vse pomembne slovenske glasbene poustvarjalce. /.../

Produkcija, pa ne samo glasbena, je namreč tisti del dejavnosti naše nacionalne in televizijske hiše, ki bogati naš glasbeni in ostali kulturni prostor in bistveno prispeva k njegovemu razvoju, s tem pa seveda tudi k razvoju nacionalne samobitnosti. /.../« (dekan UL Akademije za glasbo, prof. M. V.)

»Na Zvezi Glasbene mladine Slovenije smo resno zaskrbljeni ob novici, da je Svet RTV Slovenija kot morebitni ukrep za sanacijo finančnega stanja predlagal ukinitve OE Glasbena produkcija. Vsi ansambli RTV-hiše; Simfonični orkester, Big Band, Otroški in Mladinski pevski zbor so vrhunski poustvarjalci in oblikovalci glasbenega dogajanja doma in v tujini, ob tem pa nenadomestljivi promotorji kakovostne slovenske glasbe vseh izrazov in stilnih usmeritev. Poleg izpričano uspešne koncertne dejavnosti, orkestra in zbora Glasbene produkcije RTV Slovenija predano skrbijo tudi za vzgojo mladega občinstva in s svojimi pedagoško oblikovanimi programi dragoceno bogatijo področje kulturno umetniške vzgoje. Nasilno ustavitev delovanja Glasbene produkcije RTV Slovenija, ki bi prav gotovo povzročila nepopravljivo škodo za glasbeno in splošno kulturo v Sloveniji, razumemo tudi kot grožnjo temeljnim vrednotam naše države.« (P. J., predsednica ZGMS)

Na izraženo podporo Glasbeni produkciji s strani vodje Festivala Ljubljana D. B. je podporo izrazila tudi predsednica Nacionalnega sveta za kulturo in generalna direktorica Cankarjevega doma U. C.:

»Tozadevno podporo bo izrekel tudi Nacionalni svet za kulturo na seji 8. 12. 2023.«

Odzivi podpore Radiu Si in regionalnima RA in TV-programoma V Mariboru in Kopru

»Pošiljam vam mail glede nestrinjanja ukinitve Radia Si. Radio Si je z mano dnevno še iz časov, ko se je imenoval MM2. Skozi vsa leta mi je nudil velik nabor glasbe, kar ni uspelo nobeni radijski postaji. V 90. letih prejšnjega stoletja si upam trditi, da je na slovenskem prostoru uspešno konkuriral glasbeni televiziji, kot je bil MTV. Nad predlogom ukinitve sem ogorčen. Razumem težave RTV-ja, vendar sem prepričan, da ostajajo boljše alternative. Nad naročnino se nisem nikoli pritoževal, saj se mi je ta zdela povsem razumna. A z ukinjanjem stvari, ki jih imamo poslušalci resnično radi, me navdaja jeza, da plačujem za nekaj, kar ne koristim! Upam, da se stvar uredi v dobro nas, poslušalcev, in Radia Si!« (V. K.)

Radio Si je moja najljubša postaja. Eni redkih z dobro glasbo, ne preveč reklamami in simpatičnimi reportažami in oddajami.« (B. C. K.)

»/.../ Radio Si je edini radio, ki ponoči v živo govori o stanju na cestah in o trenutnem vremenu. /.../« (S. M.)

»/.../ Tudi zato, ker smo poslušalci Radia Si že 20 let, smo zgroženi, da se namerava Radio Si ukiniti. Ker slovenščina ni naš materni jezik, smo tako kot številni gostje in tuji državljani v Sloveniji zelo hvaležni za storitve Radia Si. Novice in splošne informacije v jeziku, ki ga gostje in tujci v Sloveniji razumejo, so za Slovenijo kot mednarodno usmerjeno državo izjemna pridobitev. Radio Si je odličen vir aktualnih nacionalnih in mednarodnih novic. Zaprtje radijske postaje bi zato pomenilo tudi resno oviro za predstavitev države, za milijone turistov, ki potujejo skozi Slovenijo, in za tuje državljane, ki tu živijo. Spletne storitve Radia Si so tudi sredstvo, ki je privabilo številne ljudi, da so program uporabljali tudi zunaj Slovenije. /.../ Mimogrede, trenutno pripravljamo poročilo o Radiu Si, ki bo objavljeno v FAZ v okviru projekta "Discover Slovenia in Frankfurter Allgemeine Zeitung/FAZ"; FAZ ima mesečno do 10 milijonov edinstvenih uporabnikov in dnevno objavi približno 190.000 tiskanih izvodov. Bilo bi nenavadno naključje, če bi to poročilo FAZ, ki ga lahko berejo po vsem svetu, poročalo o tem, da se bo zaprla ali je že bila zaprta uspešna in za Slovenijo pomembna radiotelevizija, kot je Radio Si.« (G. in M. H.)

»Slišala sem za možnost ukinitve Radia Si, zato bi rada podala mnenje in podporo v bran temu radiu. Je mednaroden, s kakovostnimi vsebinami, zato bi z njegovo ukinitvijo izgubili veliko kulturno (nesnovno) imetje na državnem nivoju. Sem zagovornica, da radio ostane.« (A. J.)

»Ukinitve Radia Si bo velika izguba za turiste, ki obišejo našo Destinacijo Jeruzalem Slovenija, saj je pomemben vir informacij o dogajanju v Sloveniji in po svetu. Obiskovalce našega TIC-a Ormož informiramo o Radiu Si, kjer lahko slišijo preverjene novice in poslušajo kakovostne glasbene izvedbe. Radio Si je tudi prvi stik turistov z našo deželo, saj jih vedno informira o zaprtju cest, nevarnostih ... Že iz tega razloga je Radio Si zelo pomemben medij.« (A. V.)

»Radi bi izrazili podporo delovanju Radia Si. Tako kot prvi in drugi program Radia Slovenija vidimo tudi Radio Si kot pomemben člen v domačem medijskem prostoru. Delo uredništva Radia Si zelo cenimo, zlasti visoko vrednotimo poslušanje za okoljevarstvene teme, ki ga vse bolj izkazuje uredništvo, in poudarek na pokrivanju dogajanja na ravni EU, kar je zelo relevantno tudi za prebivalce in prebivalke Slovenije.« (Ekipa Focusa, društva za sonaraven razvoj)

»Kot redna poslušalka Radia Maribor in Radia Si sem hvaležna, da imam možnost uživati v pestrosti, zanimivosti, poučnosti vašega programa. Obravnavate raznolike teme, podprte z izbrano kakovostno glasbo. Pišem vam z željo, da se bodo stvari vendarle obrnile na bolje. Upam, da bodo odločevalci prepoznali vrednost vašega dela in radijskega programa ter da bodo sprejeli odločitve, ki bodo omogočile, da boste lahko še naprej nemoteno ustvarjali. Tudi v mojih težkih trenutkih je vedno vaš program z mano. Zdaj sem pa jaz z vami. Želim vam vse dobro.« (V. B.)

»Pišem Vam, da izrazim svojo podporo Radiu Si, Radiu Maribor ter RTV Maribor in srčno upam, da ne ukinete, ne njih in ne koprskih kolegov. Verjamem, da smo gledalci RTV Slovenija in poslušalci Vaših radijev pripravljeni pogledati kakšno reklamo več, če bo to pomagalo k ohranitvi mariborskih radijev in televizije. Radio Si poslušamo ne le Slovenci, tudi tujci, brez mariborskih televizijcev ne bi imeli super oddaj, kot so Živali in Ljudje, pa Na Vrtnu. Skratka, prosimo Vas, poiščite način, da obstanejo, ker brez njih bo program RTV Slo zelo osiromašen.« (V. K.)

»V občini Duplek smo konec novembra z zaskrbljenostjo spremljali novico o ukinitvi informativnega programa drugega programa TV SLO, Radia Si, regionalnega programa radia in televizije Koper ter regionalnega programa radia in televizije Maribor. Regionalni radio in TV Maribor omogočata lokalnim skupnostim, da širšo in lokalno skupnost seznanjamo s svojim delom, projekti, ki jih izvajamo, aktualnimi dogodki v občini, prireditvami in tradicionalnimi festivali. Občanom približajo naše aktualne dogodke, dajo možnost seznanitve in soočenj na radiu, prav tako pa so vezni člen aktualnih dogajanj na terenu. Pomagajo nam tudi pri prepoznavnosti občine navzven, saj večkrat povabijo naše znane občane na svojo predstavitev, kar širi krog navzven in našo prepoznavnost.

Ta sklep zelo skrbi tudi našo občino, saj pomeni, da bo iz naših krajev manj vsebin in manj poročanja, s čimer bo naša regija zelo prikrajšana. Radio Maribor in TV Maribor poznata našo regijo in naše aktivnosti, kar se bo s centralizacijo izgubilo. Na podlagi povedanega apeliramo na vse vas, da se skupaj borimo za ohranitev regionalnih RA in TV-programov, saj si to zaslužijo tudi občani občine Duplek, ki redno spremljajo lokalna dogajanja naše občine na omenjenih programih. In navsezadnje plačujemo RTV-naročnino tudi člani občine Duplek. /.../«(župan občine Duplek **M. H.**)

»Pišem v imenu KD Rojs Srečko Niko Voličina. Članice društva, petnajst nas je, protestiramo proti nameri morebitne ukinitve regionalnega centra Maribor. /.../ Krivično je tudi, da se pozablja, da tudi mi plačujemo naročnino in nam glede na to, da smo v primerjavi z Ljubljano za marsikaj prikrajšani, še toliko več pomeni, da imamo svoj radio in televizijo in tudi mi lahko prek njega predstavimo svoje dejavnosti, vsebine, naše kraje ... Same v okviru društva vodimo tudi zeliščarski krožek na OŠ Voličina in smo res hvaležne »našim televizijcem in radijcem«, da nas tu in tam spremljajo. /.../ Upamo, da boste tudi v našem imenu s svojo besedo podprli naše Mariborčane, Koprčane, Glasbeno produkcijo in druge.« (v imenu društva **M. Č.**)

»Sem gledalec in poslušalec programa Regionalnega RTV-centra Maribor. Največ poslušam Radio Si. Odločno protestiram proti nezakonitim in diskriminatornim ukrepom vodstva RTV Slovenija. Če se bodo ti ukrepi uvedli tudi v praksi, bo to pomenilo konec RTV Slovenija in začetek RTV Ljubljana! Pozivam vas, da v mejah vaših pristojnosti ukrepate proti centralizaciji javne RTV Slovenija. Naročnino za RTV Slovenija plačujemo vsi, zato imamo tudi pravico zahtevati, da je program za vse in ne samo za prestolnico.« (**B. M.**)

»V imenu Regionalne razvojne agencije za Podravje - Maribor izrekamo podporo ohranitvi regionalnih programov RTV Slovenija (Radiu Si ter programom regionalnih centrov Maribor in Koper).

Razprava o možni ukinitvi regionalnih programov odpira vprašanja o vrednosti, ki jo imajo ti programi za širšo javnost. Zaposleni v regionalnih centrih RTV Slovenija ustvarjajo kakovostne programe, ki so ne le ogledalo lokalnega in regionalnega dogajanja, temveč tudi prostor za družbeni dialog in promocijo skladnega regionalnega razvoja. Ob tem je Radio Si pomemben člen vseslovenskega obveščanja v treh jezikih, torej ne samo za slovensko govoreče poslušalce, ampak tudi širše. Regionalni mediji niso zgolj vir informacij, pač pa so temeljni gradniki vključujoče družbe. Njihova vrednost je v tem, da predstavljajo glas ljudi zunaj prestolnice.

Ukinitev teh programov bi pomenila ne le izgubo informacij o lokalnih in regionalnih dogodkih, ampak tudi izgubo prostora za raznolikost mnenj ter izgubo platforme za oblikovanje boljše prihodnosti na lokalni in regionalni ravni. S prepoznavanjem njihove vrednosti se ohranja enakomeren dostop do informacij in spodbuja aktivno sodelovanje državljanov pri oblikovanju svoje lokalne in regionalne skupnosti.» (K. R.)

»Sem poslušalka Radia Si, gledalka regionalnega programa v Mariboru in tudi v Kopru, zato nasprotujem ukinitvi teh. Ker so kot Drava in morje, moramo jih imeti, so del identitete mesta, identitete države.» (L. Š. K.)

»Na Univerzi v Mariboru z začudenjem in zaskrbljenostjo spremljamo dogajanje na osrednji javni medijski instituciji v državi, še posebej v luči varčevalnih ukrepov, ki bi, če bi jih izvedli, korenito spremenili medijsko krajino na Slovenskem.

Ne le javnost, ki je plačnik RTV-prispevka, ampak tudi ustanove, katerih naloga in poslanstvo je skrb za vrhunsko izobraževanje in razvoj, taksno potezo vidimo kot siromašenje nase vloge v regiji in državi, katere primarna skrb bi moral biti vzdržen, enakomeren in skladen razvoj vseh delov države, ne pa dodatna centralizacija, ki jo nakazuje vas sklep.

Osnovno poslanstvo javnega medija po zakonu je namreč tudi ustvarjanje, pripravljanje, arhiviranje in oddajanje radijskih ter televizijskih regionalnih programov ter radijskega programa za tujo javnost v obeh regionalnih centrih v Kopru in Mariboru, zato apeliramo na vas, da spoštujete zakonsko opredelitev vloge regionalnih centrov in jim ob uredniški avtonomiji zagotovite ustrezne pogoje za opravljanje te javne službe.

V vodstvu Univerze v Mariboru pričakujemo, da se bo o vlogi, pomenu in razvoju regionalnih programov omogočila ustrezna strokovna javna debata, kjer bo lahko argumentirano sodelovala tudi zainteresirana javnost. Na Univerzi v Mariboru, ki ima v okviru Fakultete za elektrotehniko, računalništvo in informatiko dodiplomski, magistrski in doktorski študijski program Medijske komunikacije smo za tak javni diskurz nedvomno zelo zainteresirani.» (rektor Univerze v Mariboru, prof. dr. Z. K.)

Ostali odzivi

»Vem, da se te dni zgrinjajo številna oglašanja v podporo vsem tistim organizacijskim enotam vaše hiše, ki jih je Svet radiotelevizije Slovenija omenjal, da naj bi jih spričo finančnih težav ukiniteli. Kot zavedna Primorka in kot kulturnica bom izpostavila samo dve:

- ukinitev regionalnega programa radia in televizije Koper,*
- ukinitev organizacijske enote Glasbena produkcija.*

Kaj za nas Primorce pomeni predvsem Radio Koper, Vam najbrž ni potrebno posebej opisovati. Upam, da si tega nikoli, prav nikoli ne boste drznili. Radio Koper je naš. In radio Koper bo ostal naš. Preveč nam pomeni, da bi ga posamezniki, ki ne čutijo in dihajo z nami, smeli preprosto ukiniti. To pomeni izbrisati del naše zgodovine. Del našega srca.

In kaj meni pomeni Simfonični orkester RTV Slovenija? Poslušam ga od otroštva in leta obiskujem koncerte. Spomini me še posebej s toplino vežejo na Antona Nanuta, še enega velikega Primorca, ki je orkestru dal izjemno glasbeno širino. Ga popeljal v svet in ga sooblikoval na tisto kvalitetno

raven, ki je primerljiva z najboljšimi svetovnimi orkestri. Orkester je del naše kulturne in glasbene dediščine in preprosto ga ne smete ukiniti. Je del naše slovenske biti in del časa, ki nas je izoblikoval v samostojno državo z bogato kulturo.

Navdušena sem na odzivanji in nad številnimi izrazi podpore. To me navdaja z upanjem, da bomo kot država in kot narod obstali in se razvijali.

Želim vam uspešno delo. Vem, da se zavedate, da se morate zavzeti za nas, za vaše poslušalce in gledalce. Srečno.« (N. N.)

»Žal sem zelo razočarana, ko slišim, da bi zaprli regionalna centra v Mb in Kopru. Ali ste pomislili, da bi potem RTV-prispevek plačevali samo v Ljubljani? Verjetno ne. Mislim pa, da bi z lahkoto del dela preložili v Maribor ali Koper in raje počistili po vaši hiši v Ljubljani. Tudi 2. in 3. največje mesto potrebuje nacionalno novinarsko središče. /.../« (B. C. K.)

»Spoštovani člani Sveta RTV Slovenija! Seznanjeni smo bili, da ste na seji RTV Slovenija 22. novembra 2023 sprejeli sklepe, ki upravi nalagajo pripravo izračunov finančnih in kadrovskih učinkov ukrepov ukinjanja regionalnih centrov ter drugih programov RTV Slovenija. Beremo, da Svet RTV Slovenija vidi potencialno rešitev finančne stiske tudi v ukinjanju Regionalnega centra Maribor s programi TV Maribor, Radio Maribor in Radio Si ter celotne Glasbene produkcije. Zavedamo se, da čas inflacije informacij in bitke za brake, gledalce ter klike nedvomno postavlja javne medije v nezavidljiv položaj. Prav tako vemo, da najverjetneje gre za vašo interno analizo in da se stvari ne bodo iztekle tako drastično, kot bi si lahko predstavljali ob zgolj površnem branju tega sklepa. A vsem, ki se zavedamo pomena in odgovornosti delovanja mariborskega regionalnega RTV-centra, je misel na ukinitve njegovih vsebin in celo obstoja absolutno nerazumljiva in nesprejemljiva.

Z RTV Slovenija nas povezuje dolga zgodovina, ki je zaradi sodelovanja na mnogih skupnih projektih tudi izjemno bogata. Regionalni center Maribor premore dobro uredniško zasedenost in velik poslušalstvo za podporo kulturnemu dogajanju v naši regiji. Ustvarjanje radijskih in televizijskih regionalnih vsebin v lokalnem okolju je bistvenega pomena za obstoj kulturnega in družabnega življenja. Posledice ukinitve programov regionalnega RTV -centra bi bile za našo regijo dolgoročno usodne.

Morebitno ukinitve regionalnega RTV-centra Maribor dojemamo kot skrajno centralistični ukrep, ki bi nepopravljivo ohromil in osamil državljane severovzhodne Slovenije in jih nepravilno oropal za regionalne radijske in televizijske vsebine. Za nase mesto, regijo in zavod, ki je drugi največji kulturno-prireditveni center v Sloveniji, za nase obiskovalce in someščane bi nadaljnji koraki v tej smeri pomenili usihanje regionalne avtonomije. Z enakimi argumenti nasprotujemo ukinitvi programov Regionalnega centra Koper.

Prav tako ostro nasprotujemo ukinitvi Glasbene produkcije, Mediateke in Založniške dejavnosti RTV. Za mnoga glasbena področja je prav RTV Slovenija edina ustanova, ki skrbi za produkcijo izvirnih umetniških in popularnih glasbenih vsebin, ki nastajajo v slovenskem prostoru. Ukinitve teh programov bi prinesla nepopravljivo in nepovratno siromašenje produkcije glasbenih oddaj, posnetkov, razvoja umetniških ter manj komercialnih glasbenih zvrsti popularne glasbe ter arhiva slovenske glasbene ustvarjalnosti in poustvarjalnosti, s

tern pa izpostavljanje izjemno pomembnega dela slovenske kulture tveganju kolektivne pozabe. Zaradi pomanjkanja sredstev so bili v zadnjem času že ukinjeni Komorni zbor RTV Slovenija, skupni Glasbeni program, izobraževanje tonskih mojstrov in glasbenih producentov. Predlog za ukinitvev Glasbene produkcije kot take pa pomeni dokončno kapitulacijo poslanstva RTV kot javnega zavoda, ki skrbi za nepartikularne interese in kakovostno slovensko umetniško produkcijo v vsej svoji raznolikosti tudi na glasbenem področju. Spoštovani, na vas apeliramo, da ponovno tehtno premislite o nameri ukinjanja regionalnih centrov in programov. Gre za nepredstavljiv precedens v slovenskem prostoru, katerega posledice bodo po našem mnenju dolgoročno neprimerno bolj škodljive kot kratkoročna rešitev finančne situacije.« (V. R., direktor Narodnega doma Maribor)

Odziv Uredništva Programa Ars

»Z veliko zaskrbljenostjo smo sprejeli tendence, nakazane na seji Sveta RTV Slovenija 22. 11. 2023. Čeprav razumemo, da je finančna situacija zavoda težka in da je šlo za pogajalska izhodišča, pa so med širšo in strokovno javnostjo predlagani ukrepi bili sprejeti z veliko zaskrbljenostjo in mnenjem, da se Svet in uprava RTV Slovenija premalo zavedata pomena kulturno-umetniškega poslanstva javne RTV. Zato bi želeli opozoriti na nekaj dejstev:

1. Ukinitvev OE Glasbena produkcija: s tem ukinjamo izjemno pomemben (in v mnogočem tudi nenadomestljiv) segment delovanja javnega zavoda. Produciranje glasbe je del te hiše od samih začetkov zavoda, od prvega neposrednega prenosa leta 1928, ko je prek radijskih valov prvič zazvenela slovenska pesem. Glasbena produkcija je skrbnik aktualnega glasbenega dogajanja in pomemben sopotnik slovenske glasbene zgodovine. Opravlja nacionalno poslanstvo, ne samo v produkcijskem, pač pa tudi v izobraževalnem in dokumentarnem smislu. Z ekipo posebej izurjenih glasbenih producentov omogoča neposredne prenose in snemanja zahtevnejših glasbenih vsebin najrazličnejših zvrsti, pri čemer redno sodeluje s slovenskimi koncertnimi in opernimi ustanovami, s svojimi lastnimi ansambli pa postavlja umetniške standarde. Simfonični orkester, Big Band, Mladinski in Otroški pevski zbor so stebri slovenske glasbene kulture, brez njih si je samostojno slovensko državo nemogoče predstavljati. Orkester je danes v zgodovinski formi in ne smemo pozabiti, da je pri nas edinstven - kot orkester širokega spektra, ki izvaja vse, od popevke, filmske glasbe in jazza do klasične in sodobne simfonične glasbe. Botruje vrhuncem slovenske glasbene kulture v smislu mednarodne uveljavitve slovenske glasbe v okviru EBU in drugih mednarodnih forumov. Pogosto sodeluje pri protokolarnih dogodkih. Tovrstni ansambli se gradijo desetletja, zelo lahko pa jih je z dekretom uničiti ali jim z nezadostnim financiranjem onemogočiti delo. So nacionalno kulturno dobro prvega reda. Na to z veliko nujnostjo opozarjamo.

2. Ukinitvev Mediateke: če pustimo vnemar vprašanje, ali je to sploh praktično izvedljivo, ne smemo pozabiti, da je radijska Mediateka zbirka zvočnih dokumentov, primerljiva z drugimi nacionalnimi zbirkami, denimo tisti v NUK. Hrani izvirne zapise in digitalne prepise glasbenih (in nasploh: zvočnih) umetniških del, pogovorov z umetniki, literarnih oddaj ipd. Število naslovov na tem področju se približuje poldrugemu milijonu. Zanimivo je, da je prav letos našemu

fonotečnemu oddelku pripadla čast, da je dobil v hrambo zgodovinski trak z izvirnim posnetkom koncerta APZ pod vodstvom Franceta Marolta ob začetku druge svetovne vojne, ki ga je posnel Rudi Omota. Menimo, da že to dejstvo samo simbolično opredeljuje pomen nacionalnega zvočnega arhiva in s tem povezanega oddelka Fonoteke RTV Slovenija. <https://ars.rtvlo.si/podkast/ars/173250510/174934777>

3. Ukinitvev ZKP RTV Slovenija: ZKP je edini založnik v Sloveniji, ki sistematično podpira izdajanje umetniških fonogramov na področju klasične glasbe in jazza. Čeprav tovrstno glasbeno založništvo v majhni državi, kot je Slovenija, na omenjenih področjih ne more ustvarjati dobička, pa je ta dejavnost za razvoj slovenske umetnosti izjemno pomembna, tako v smislu odstiranja vsebinskih poant, kot tudi podpore slovenskim glasbenim umetnikom: tako tistim uveljavljenim, kot tudi tistim mlajšim, ki svojo uveljavitev v širšem prostoru še iščejo. Z razvejano digitalno distribucijo in promocijo deluje ZKP kot učinkovit promotor slovenske glasbene kulture v globalnem merilu.

4. Ukinitvev regionalnih centrov: Na Programu Ars opozarjamo, da si uravnovešenega pokrivanja regijske kulture brez sodelovanja regionalnih centrov ni mogoče zamisliti. Na katastrofalno kadrovska slika na področju kulture na tem področju smo opozorili že na aprilski stavki <https://www.mladina.si/223799/stavka-na-rtv-v-to-luknjo-bomo-padli-vsi-in-v-to-luknjobo-padla-tudi-nasa-demokracija/>. Dejstvo je, da je bogato regionalno kulturno življenje in dogajanje nasploh nemogoče verodostojno spremljati zgolj iz glavnega mesta. Za kulturne vsebine morajo skrbeti strokovnjaki, ki so aktivno vpeti v lokalno kulturno okolje in razumejo bistvo lokalnega dogajanja. Opozarjamo, da je med mnogimi razlogi, ki kričijo v prid ohranitvi regionalnih centrov, kultura eden od središčnih. Prepričani smo, da je - težavni situaciji navkljub - mogoče poiskati rešitve, ki ne vodijo v popolno osiromašenje osrednje javne medijske ustanove in s tem situacijo, ko bi njen obstoj izgubil osrednji smisel in namen. Še več. Naša skupna naloga je, da poiščemo rešitve, ki bi omenjenim področjem zagotovile dostojno in smiselno delovanje v kontekstu opravljanja edinstvenega javnega poslanstva.«

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM IN PRIPOROČILOM (POUDAREK)

Vsem se zahvaljujem za tehtna, premišljena in vsebinsko zelo obsežna mnenja. Zelo različna so, vsako s svojim zornim kotom: nekateri navajate sodelovanje s posameznimi enotami, drugi osebne poslušalske ali gledalske izkušnje, tretji pomen posamezne enote za glasbeno in širše kulturno ustvarjanje, regionalni razvoj, slovenski turizem, delovanje vaše ustanove, društva ... Zato imajo odzivi že veliko nastavkov javne razprave o pomenu RTV Slovenija in njenih enot, njenem in njihovem spreminjanju skozi čas, prilagajanju na nove potrebe in izzive družbe. Taka javna razprava bi bila vsekakor nujna vsakih nekaj let, v času finančne krize, v kateri se je RTV znašla sedaj, pa še toliko bolj, v takšni situaciji seveda nujno z vsemi ključnimi odločevalci na najvišji državni ravni. Vendar bi morala takšna javna razprava potekati po predhodni celoviti finančni, vsebinski in organizacijski analizi vseh delov RTV Slovenija, skupaj z razmislekom o zakonskih okvirih delovanja RTV Slovenija, s temeljitimi strokovnimi izhodišči in po možnosti tudi s primerno javnomnenjsko raziskavo o pričakovanjih občinstva in različnih javnosti.

Brez teh celovitih osnovnih podatkov in izhodišč lahko vsi izražamo samo parcialna mnenja in izpostavimo samo nekatere vidike enot, o katerih je Svet RTV Slovenija želel stroškovne kazalnike. Kljub temu že ti vidiki prikazujejo množstvo raznolikih in nenadomestljivih učinkov, ki jih imajo navedene enote na domala nešteto vidikov delovanja slovenske družbe – od umetnosti in kulture do regionalnega razvoja, turizma, gospodarstva in društvenega delovanja, povezovanja čez državno mejo in vzpostavljanja manjših, tesnejših in močnejših identitet znotraj posamezne regije, glasbene skupnosti, skupin tujcev v Sloveniji, ...

Tudi kot varuhinja pravic gledalcev, poslušalcev, bralcev in uporabnikov vsebin RTV Slovenija lahko brez temeljite in celovite analize zapišem samo poudarke, ki izhajajo iz zakonskih zavez in drugih pravnih podlag, ki varujejo vaše pravice - ne zgolj na ravni posameznikov, temveč tudi na ravni celotne družbe.

Zakon o RTV Slovenija v 3. členu določa, da RTV Slovenija opravlja javno službo, ki obsega

»ustvarjanje, pripravljanje, arhiviranje in oddajanje:

- *dveh nacionalnih televizijskih programov;*
- *treh nacionalnih radijskih programov;*
- *radijskih in televizijskih programov regionalnih centrov v Kopru in Mariboru;*
- *po en radijski in televizijski program za avtohtono italijansko in madžarsko narodno skupnost (v nadaljnjem besedilu: narodnostni program) ter radijske in televizijske oddaje za romsko etnično skupnost (v nadaljnjem besedilu: oddaje za Rome);*
- *radijskih in televizijskih programov za slovenske narodne manjšine v sosednjih državah ter za slovenske izseljenke in izseljence (v nadaljnjem besedilu: izseljence) in zdomce;*
- *radijskih in televizijskih programov za tujo javnost;*
- *teleteksta, internetnega in mobilnega portala.«*

V 4. členu pa zakon našteva 27 nalog, ki jih mora RTV Slovenija izvajati v teh programih, med drugim tudi: *»zagotavlja oddaje, ki odražajo življenje in probleme različnih struktur prebivalstva, pri čemer izhaja iz načela enakopravnega obveščanja o dogajanjih v vseh delih Slovenije in zamejstva ...«; »skladno z meddržavnimi pogodbami in v sodelovanju z javnimi radiotelevizijami sosednjih in drugih držav podpira nastanek in razvoj čezmejnih radijskih in televizijskih projektov«; »predstavlja in promovira slovensko kulturo, spodbuja kulturno ustvarjalnost ter svobodo umetniškega ustvarjanja in zagotavlja ustvarjanje, poudarjanje ter posredovanje umetniških del«; »obvešča slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah, Slovence po svetu in tujo javnost o dogajanjih in dosežkih na kulturnem in drugih področjih v Republiki Sloveniji ter skrbi za uveljavljanje slovenske radijske in televizijske ustvarjalnosti v tujini«; zagotavlja prometne informacije«.*

Veljavni programski standardi določajo, da RTV Slovenija v interesu javnosti deluje med drugim tako, da: *»se zavzema za skladen razvoj Slovenije kot enega bistvenih ciljev splošnega napredka države, pripravlja programe, ki so pomembni za vse regije v državi, seznanja s kulturo in vrednotami lokalnih skupnosti in jih spodbuja«; »spodbuja mednarodno kulturno izmenjavo, s čimer bogati slovensko kulturo kot del kulture širše skupnosti«; »spodbuja vsestransko slovensko ustvarjalnost in ustvarjalnost avtohtonih narodnih skupnosti ter spodbuja razvoj njihovega jezika in kulture«; »civilni družbi zagotavlja prostor v družbenem dialogu.«*

Tudi osnutek novih Programskih standardov navaja podobne vrednote javnega medija, med drugim: *»spodbujanje vsestranske kulturne in umetniške ustvarjalnosti, kakor tudi mednarodne kulturne izmenjave, s čimer bogati slovensko kulturo kot del kulture širše skupnosti«; » širjenje poznavanja in spoštovanja nacionalne zgodovine, krepitev državljske zavesti in dvig državljske kulture«; »zavzemanje za skladen razvoj Slovenije kot enega bistvenih ciljev splošnega napredka države, spremljanje in spodbujanje kulture in vrednot lokalnih skupnosti«.*

Vsi naštetih dokumenti torej navajajo naloge javne službe in vrednote, katerih izvajanje oziroma uresničevanje bi bilo brez OE Glasbena produkcija, Mediateke, ZKP, Radia Si ter regionalnih radijskih in televizijskih programov v Kopru in Mariboru okrnjeno. Brez prvih treh bi izgini zlasti mnogi vidiki umetniškega ustvarjanja in poustvarjanja, njunega arhiviranja in zapisovanja ter mednarodnega sodelovanja, brez Radia Si pa obveščanje tujejezične javnosti o razmerah in dogajanju v Sloveniji. Ukinitvev regionalnih radijskih in televizijskih programov pa bi pomenila ukinitvev regijske uredniške in produkcijske avtonomije in s tem izgubo pluralnosti na vseh področjih.

Zato menim, da je vaša podpora ohranitvi vseh regionalnih programov v RC Maribor in RC Koper, Radia Si, OE Glasbena produkcija, Mediateke in ZKP utemeljena.

Svetu RTV Slovenija pa priporočam, da pred razmisleki o morebitnih ukinitvah posameznih enot ali njihovi reorganizaciji pripravi temeljite in celovite finančne, kadrovske, vsebinske in druge analize, kontekstualizirane s finančnimi, kadrovskimi, programskimi in organizacijskimi učinki.

Marica Uršič Zupan

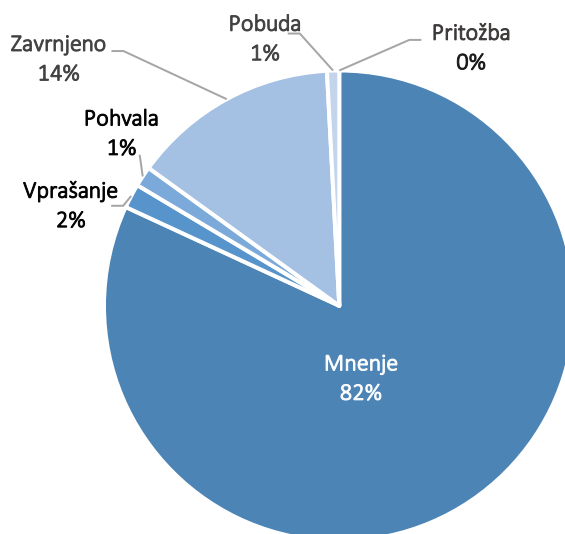
Varuhinja pravic gledalcev, poslušalcev, bralcev in uporabnikov vsebin RTV Slovenija

STATISTIKA

Naziv OE	NOVEMBER 2023	OKTOBER 2023	NOVEMBER 2022
PPE TELEVIZIJA SLOVENIJA			
SKUPAJ	58	82	141
Informativni program	37	54	102
Kulturno umetniški program	3	7	2
Razvedrilni program	11	9	9
Športni program	0	2	7
Program plus	0	0	0
TV Koper/Capodistria	0	0	0
TV Maribor	1	3	0
Ostalo	6	7	21
PPE RADIO SLOVENIJA			
SKUPAJ	7	10	7
Radio Prvi	6	4	4
Val 202	0	4	3
Ars	0	1	0
Radio Koper	0	0	0
Radio Maribor	0	0	0
Radio SI	0	0	0
Ostalo	1	1	0
RTV - PROGRAMI ZA NARODNOSTNI SKUPNOSTI			
SKUPAJ	0	0	0
TV Capodistria	0	0	0
Radio Capodistria	0	0	0
TV studio Lendava	0	0	0
Pomurski madžarski radio (MMR)	0	0	0
PPE MMC			
SKUPAJ	37	60	25
Novinarske vsebine	11	19	6
Uporabniške vsebine	25	40	14
Storitve	1	1	5
RTV SLOVENIJA			
SKUPAJ	257	139	95
Jezikovna kultura	6	5	7
Oglaševanje	3	6	3
Dostopnost in prilagojeni programi	2	4	0
RTV-prispevek	3	4	1
Tehnične zadeve	2	21	1
RTV SLO - splošno	184	22	7
Svet RTV Slovenija	0	0	0
Varuhinja	3	2	4
Ostalo	3	1	11
Zavrnjena obravnava	51	74	61
VSI ODZIVI	359	291	268

Statistika po vrsti odziva

SKUPAJ	<u>359</u>
Pritožba	0
Mnenje	294
Vprašanje	6
Pohvala	5
Pobuda	3
Zavrnjeno	51

SKUPAJ	<u>359</u>
Elektronska pošta	317
Spletni obrazec	16
Pismo	7
Telefon	19

